

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський національний аграрний університет
Освітня програма	8003 Будівництво та цивільна інженерія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Сумський національний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	8003
Назва ОП	Будівництво та цивільна інженерія
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Карпушин Сергій Олександрович, Захарова Еліна Володимирівна, Шпакова Ганна Валентинівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	11.01.2022 р. – 13.01.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://snau.edu.ua/ii-riven-vishho%d1%97-osviti-magistr/
Програма візиту експертної групи	https://bud.snau.edu.ua/ogoloshennya-pro-provedennya-akreditacijno%d1%97-ekspertizi/

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОПП викликала у ЕГ різноманітні враження. Відслідковувалась спрямованість ОП до потреб регіону, потребам роботодавців в кваліфікованих будівельних кадрах. Позитивне враження склалося стосовно загальноуніверситетської матеріальної бази, що була продемонстрована ЕГ, а саме: наявність відремонтованих учбових корпусів з новими сучасними меблями, мультимедійним обладнанням, культурно-розважальною інфраструктурою, стадіоном, гуртожитками. ЕГ відмітила позитивну тенденцію до покращення матеріально-технічної бази, яка використовується саме для ОПП «Будівництво та цивільна інженерія». Результати навчання на ОП відповідають сучасним тенденціям спеціальності, на жаль, поза увагою залишилось питання цивільної інженерії, на якому наголошували також стейкхолдери. Виявлені під час виїзної акредитації недоліки, на які звертала увагу ЕГ, мають різний ступінь впливовості на критерії. Тому ЕГ прийняла рішення за накопичувальною системою поставити сумарно оцінку «Е» за критерієм 2, зауваження до якого є найбільш вагомими, та оцінку «Е» за критерієм 5, недоліки за яким є суттєвими, що свідчить про проблеми в забезпеченні здобувачам права на якісну освіту.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Інформація стосовно ОПП «Будівництво та цивільна інженерія» в СНАУ оприлюднюється не тільки на офіційному сайті ЗВО, але й соціальних мережах facebook, instagram. 2. Під час проходження переддипломної практичної підготовки після другого семестру здобувачі мають змогу долучитись до реального сектору виробництва і отримати практичні знання та соціальні навички на виробничих підприємствах. 3. За ОПП є практика залучення до аудиторних занять сторонніх лекторів-професіоналів та проведення виїзних занять в виробничих лабораторіях. 4. Існує практика зі сторони керівництва СНАУ заохочувати НПП підвищувати рівень кваліфікації матеріальними та нематеріальними засобами. 5. Складається позитивна тенденція щодо оновлення МТБ за даною ОПП, відновлення аудиторного та житлового фонду.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ОП передбачено набуття компетентностей та програмних результатів (ПР), пов'язаних з цивільною інженерією, але в обов'язкових ОК це питання не висвітлено. ЕГ радить переглянути обов'язкові ОК, їх наповнення для забезпечення отримання задекларованих ПР та відповідності назві ОП – «Будівництво та цивільна інженерія». Також ЕГ радить включити до складу обов'язкових ОК курси, які сприятимуть розвитку педагогічних навичок, т.я. це передбачено ОП в розд. 4.1 «Придатність до працевлаштування». На думку ЕГ переддипломна практика в існуючому вигляді не сприяє набуттю даних навичок. ЕГ встановила численні факти порушення процедур, прийнятих в ЗВО для затвердження та оприлюднення складових освітнього процесу, зокрема ОПП, навчального плану, робочих програм (силабусів). ЕГ встановила факти й отримала підтвердження порушення часових меж визначення освітньої траєкторії для здобувачів в 2021 р. Тому ЕГ наполегливо рекомендує керівництву ЗВО та відповідним структурам посилити контроль за дотриманням процедур розробки, затвердження й оприлюднення ОПП та її складових у відповідності до чинного законодавства та вимог Положень, прийнятих в СНАУ. При ознайомленні з атестаційними випускними роботами 2021 р. ЕГ встановлено факти грубого порушення академічної доброчесності, задекларованої як одного із Завдань Цільової програми освітньої діяльності СНАУ (пп. 7, п. 2.5 Статуту СНАУ) та порушення норм Закону України «Про освіту». Аналіз публікаційної активності здобувачів та НПП в рамках даної ОП дав підстави ЕГ вважати, що в ЗВО питання академічної доброчесності за даною ОП є формальним і не відповідає вимогам чинного законодавства. Тому ЕГ наголошує, що ставлення ЗВО до якості освіти за даною ОП вимагає кардинального перегляду в аспекті встановлених ЕГ та НА фактів. ЕГ звертає увагу, що публікаційна активність, напрямки підвищення кваліфікації, практична діяльність викладачів не завжди відповідають освітнім компонентам, закріпленим за ними. З повагою до автономії ЗВО та особистого професійного шляху розвитку викладача ЕГ радить враховувати наукові інтереси НПП при призначенні їх на певні освітні курси з метою раціонального використання кадрових ресурсів та максимального підвищення якості освіти. ЕГ відмічає слабку міжнародну співпрацю за даною ОП (стажування викладачів – здебільшого онлайн). Враховуючи обмежуючі обставини (пандемія) для реалізації міжнародних проєктів, ЕГ радить залучати здобувачів до різних грантових програм, освітньо-наукових заходів в дистанційному режимі, зокрема до проєктів «вільних університетів», «відкритих лекцій» в закордонних ЗВО. ЕГ занепокоєна формальним ставленням до проведення та контролю за проходженням здобувачами переддипломної практики на підприємствах, особливо за межами м.Суми. ЕГ рекомендує посилити контроль зі сторони СНАУ за здобувачами під час проходження переддипломних практик з метою дотримання вимог техніки безпеки, охорони праці на підприємствах та отримання закріплених в ОПП компетентностей та ПР саме в рамках спеціальності.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Відповідно до р. 2 пр.2.1, стор. 6 ОПП (<http://surl.li/aqcap>) метою ОПП Сумського національного аграрного університету (СНАУ) є «підготовка висококваліфікованих та конкурентоспроможних фахівців для професійної діяльності у галузі будівництва у виробничо-технічних, експлуатаційних службах підприємств, у проектних, науково-дослідних установах, навчальних закладах». Місія СНАУ (<http://surl.li/kivu>) полягає у «примноженні людського капіталу через: 1) підготовку фахівців, які розбудовують аграрний сектор та суспільство в цілому на засадах сталого розвитку; 2) наукові дослідження та інноваційну діяльність світового рівня; 3) формування свідомих громадян, лідерів, які здатні кидати виклик сьогоденню та збагачувати майбутнє». Мета ОПП відповідає місії та Стратегії розвитку СНАУ (<http://surl.li/kivu>) та спрямована на реалізацію основних завдань університету п.1.10 Статуту Університету (<http://surl.li/anzyd>). Цілі ОПП, місія та стратегія СНАУ орієнтовані на розвиток академічних та професійних траєкторій при підготовці висококваліфікованих та конкурентоспроможних фахівців для професійної діяльності у галузі будівництва у виробничо-технічних, експлуатаційних службах підприємств, у проектних, науково-дослідних установах та навчальних закладах. ОПП «Будівництво і цивільна інженерія» (р.3. пр.3.4, стор.6 ОПП) (<http://surl.li/aqcap>) має сформований фокус на [... вивченні питань з відновлення, реконструкції, експлуатації та енергоефективності існуючих об'єктів будівництва з урахуванням принципів сталого розвитку. Програма базується на сучасних знаннях галузевого законодавства, нормативно-правових документах та сучасних тенденціях і закономірностях розвитку будівельної галузі]. Гарантом ОПП Срібняк Н.М. під час організаційної зустрічі з ЕГ було підтверджено головну орієнтацію ОПП на отримання фокусових компетентностей випускників у питаннях відновлення, реконструкції, експлуатації та енергоефективності існуючих об'єктів будівництва. Відповідність цілей ОПП місії ЗВО прослідковується також під час розробки переліку вибіркового ОК (протокол №3 від 18.05.2021 р. (<http://surl.li/arpvgg>)), що орієнтовані на аграрний сектор: «Розрахунок та проектування будівель і споруд с.г. призначення (ЗБК, МК, та ОіФ)», «інноваційні інженерно-будівельні технології у с/г будівництві».

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

До формулювання цілей ОПП і ПРН залучались здобувачі, академічна спільнота, випускники та роботодавці (прот.1 від 16.03.21р. (<http://surl.li/apvnr>), прот. 2 від 02.04.21р. (<http://surl.li/apvnx>), прот.3 від 18.05.21р. (<http://surl.li/arpvgg>)). Представники стейкхолдерів були і серед розробників ОПП: Шпота В.В. (директор НВП «Будівельна наука»), Гречаниченко М.М.(директор ПрАТ «Сумський Промпроект»), Денищенко А.І.(начальник виробн.-техн. відд. ТОВ «ВКП«НОТЕХС»)), Савченко А.Л.(заст. головн. інж. ТОВ «Керамейя»), Мельник А.В.(заст. голови правління ПАТ «Сумбуд»), Лащ Б.М.(керівник ДПТГП «Сумбудпроект»). Під час наради Асоціації будівельних підприємств Сумської обл. було обговорено питання щодо підвищення рівня практичної підготовки студентів зокрема на магістерському рівні (<http://surl.li/amglo>, <http://surl.li/amglo>, <http://surl.li/amglo>, <http://surl.li/amgls>). Побажання Шпоти В.В. було прийняте до уваги та зроблено акцент ОП на ОК3, ОК4, ОК8, ОК10, що пов'язані з реконструкцією, посиленням будівель та споруд. Обговорення ОПП на спільних зібраннях академічної спільноти, випускників та стейкхолдерів висвітлені в соц. мережах на сторінці БФ СНАУ, зокрема Facebook (<http://surl.li/ambaq>, <http://surl.li/amaco>, <http://surl.li/amadd>). На зустрічі з ЕГ роботодавці підтвердили, що цілі ОПП та ПРН визначаються з врахуванням їхніх потреб. В ОПП враховані пропозиції випускників та студентів: Совгута В.П. (2019 р. вип.), здобувачів Фесенка Я., Півторака Д., які підтримали пропозицію стейкхолдерів. У формуванні ОПП приймали участь гарант ОПП Срібняк Н.М., члени проектної групи Циганенко Л.А, Савченко О.С., викладачі із групи забезпечення Циганенко Г.М., Новицький О.П., Юрченко О.В., Богінська Л.О. Підтвердженням участі академічного персоналу у формуванні ОПП є протоколи засідання стейкхолдерів ОПП БФ СНАУ №1,2,3 від 16.03.21, 02.04.2021, 18.05.2021 рр. та їх особисті свідчення під час зустрічі з ЕГ. ОПП «БЦІ» 2021р. була модернізована: ОК стали кратні 5,0 кредитам ЄКТС у відповідності до Наказу ректора №12К від 18.01.2021 «Про особливості формування навчальних планів на 2021-22 н.р.» (<http://surl.li/anigm>). Доцільність кратності ОК 5,0 кредитам ЄКТС ЕГ уточнювала на зустрічі з адміністративним персоналом. На думку ЕГ поділ ОК з кратністю 5,0 кредитів ЄКТС призводить до укрупнення ОК, необхідності викладання деяких ОК протягом декількох семестрів та до зменшення кількості ОК, що не сприяє розвитку індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів. Так, [... у порівнянні з ОПП 2020р. кількість обов'язкових ОК зменшилася з 15 до 10] (протокол №1 від 16.03.2021 р. (<http://surl.li/apvnr>)). Для надання пропозицій, рекомендацій та відгуків здобувачів і працедавців щодо ОПП у СНАУ передбачена електронна форма опитування. Результати анкетування оприлюднені (<http://surl.li/apriy>, <http://surl.li/aqbpz>). Слід відмітити високу активність та спільну позицію роботодавців під час зустрічі з ЕГ (зустріч зі стейкхолдерами). Всі роботодавці підтверджують задоволеність рівнем підготовки здобувачів.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Індекс будівельної продукції для Сумської області протягом періоду березень-листопад 2021 р. знаходиться приблизно на одному рівні - 91% <http://sumy.ukrstat.gov.ua>, від аналогічного періоду 2020 р. Тому для регіону, на часі, актуальними є питання відновлення, реконструкції, експлуатації та енергоефективності існуючих об'єктів будівництва, тому регіональний ринок будівельних послуг Сумщини нині переважно є орієнтованим на реконструкцію, підсилення, відновлення, а також енергомодернізацію житлового фонду. Цілі ОПП та ПРН відповідають цьому напрямку. Так, відновлення та реконструкція об'єктів забезпечуються ПРН1-3, ПРН6, ПРН9 та ПРН12-13, особливості експлуатації та підтримання об'єкта в належному стані ПРН2, ПРН4, ПРН9, ПРН12. Питання енергоефективності для існуючих та нових будівельних об'єктів Сумської області знайшли відображення у ПРН1, ПРН6, ПРН8 та ПРН12. Регіональні та галузеві особливості ОПП враховано при вивченні ОК4, ОК08-10 та під час проходження переддипломної практики (ПП1). Цілі ОПП та ПРН враховують сучасний стан ринку праці регіональний та галузевий контент. На сайті Сумського центру зайнятості за січень-листопад 2021р. міститься більше 100 (103) вакансій, що відповідають кваліфікаційними характеристиками випускників даної ОПП (<https://sum.dcz.gov.ua/analytics/74>). Проектування цілей та розробка ПРН за даною ОПП супроводжувалося врахуванням регіональних середньострокових планів впровадження енергоефективних заходів і по будівлях обласних бюджетних установ Сумської обл. http://sm.gov.ua/images/docs/2021/ser_plan_bud.pdf. Відповідно ОПП містить дисципліни: ОК7 – «Ефективні конструктивні рішення будівель та споруд», ОК10 – «Енергоефективність будівель». Під час проведення фокус-груп з адміністративним персоналом, НПП, здобувачами, випускниками, роботодавцями та іншими стейкхолдерами даної ОПП (відео зустрічей 1-4, відкрита зустріч), ЕГ в контексті позитивних відгуків про ОПП та ПРН, неодноразово чула наголос на тому, що СНАУ єдиний в області ЗВО, що готує інженерні кадри за напрямком – будівництво. Проектування цілей та розробка ПРН супроводжувалася моніторингом та критичним аналізом аналогічних ОПП провідних ЗВО України, а також іноземних ОПП, що знаходяться у відкритому доступі. Враховано досвід ОПП Українських ЗВО: – «БЦІ» ДВНЗ ПДАБтаА (<http://surl.li/amrbl>), «БЦІ» ХДАУ (<http://surl.li/amrbp>), «ПЦБ» ПолтНТУ (<http://surl.li/amrbs>), «БЦІ» ТНТУ (<http://surl.li/amrcb>), «БЦІ ПЦБ» КНУБА (<http://surl.li/ancrb>), НУБІП (<http://surl.li/anczn>); «ПЦБ» ОДАБА (<http://surl.li/ancri>), «БЦІ» ХНУБА (<http://surl.li/ancqw>). Акцент ОП ВНЗ Польщі (Politechnika Częstochowska), (Білостокський технологічний університет) зроблено на BIM-технологіях, екологічному («зеленому») будівництві (<http://surl.li/amrev>). Із зустрічей з здобувачами, випускниками та роботодавцями ЕГ робить висновок про наявність в Україні в цілому і в Сумській області зокрема, перспективного ринку праці за даною ОПП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт ВО за другим, магістерським рівнем відсутній. ПРН повинні відповідати вимогам НРК для відповідного 7 кваліфікаційного рівня. Аналіз ОПП, зустрічі з фокус-групами академічної спільноти, здобувачів, випускників та роботодавців свідчить, що ОПП та її компоненти дозволяють сформувати у здобувачів ВО загальні та фахові компетентності необхідні для виконання професійних обов'язків з обстеження, технічної експертизи, реконструкції, посилення та енергоефективності будівельних об'єктів. Зміст підготовки здобувача ВО ОПП БЦІ визначається компетентностями ЗКО1-ЗКО6, СКО1-СКО9 і результатами навчання ПРН01-ПРН13. На думку ЕГ, ОПП БЦІ не дозволяє в повному обсязі досягти програмних результатів навчання у відповідності до вимог НРК України для другого (магістерського) рівня ВО, спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія. Це стосується відсутності серед ОК01-ОК10, ВБ01 – ВБ15 дисципліни, яка б формувала педагогічні навички випускника, що має право працювати після закінчення магістратури (7 рівень НРК) на посаді асистента, викладача, старшого викладача в ЗВО, коледжі, технікумі (розділ 4, пп.4.1, стор.7 ОПП) (<http://surl.li/aqcap>).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОПП корелюють з місією і стратегією СНАУ. Досягнення здобувачами ПРН 1-ПРН 13 відповідає пріоритетним цілям СНАУ та призводить до розширення кваліфікаційних пропозицій на ринку праці. Визначення цілей та програмних результатів навчання (ПРН 1 – ПРН 13) проводилось з урахуванням пропозицій усіх зацікавлених сторін. ОПП успішно адаптується у відповідності до умов та потреб, що змінюються. Сильними сторонами ОПП є її спрямованість на практичні навички з обстеження, експлуатації, реконструкції та енергоефективності будівель і споруд, що робить її конкурентоздатною на Українському та закордонному ринках праці. Із зустрічей зі здобувачами, випускниками та роботодавцями ЕГ робить висновок про наявність в Україні в цілому і в Сумській області зокрема, перспективного ринку праці за даною ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

На думку ЕГ, в ОПП «Будівництво та цивільна інженерія» не в повному обсязі досягаються заявлені програмні результати навчання у відповідності до вимог НРК України для другого (магістерського) рівня ВО, спеціальності 192

«Будівництво та цивільна інженерія». Серед обов'язкових освітніх компонент ОК01-ОК10 та їх розділів відсутні складові, спрямовані на формування у випускника компетентностей з інженерних мереж: кондиціонування, вентиляції, тепло, водопостачання, ... (тобто елементів цивільної інженерії). Тому ЕГ рекомендує при перегляді передбачити в результатах навчання за ОПП, елементи цивільної інженерії, зокрема сучасні технології та інновації щодо реконструкції інженерних мереж (водопостачання, водовідведення, теплопостачання, кондиціонування, вентиляції тощо), відсутні в ОПП 2021 р. Також, ОПП не передбачає освітніх компонент або розділи в межах ОК01-ОК10 щодо надання випускникам педагогічних навичок, які мають бути у випускника другого (магістерського) рівня, оскільки він має право працювати після закінчення магістратури (7 рівень НРК) на посаді асистента, викладача, старшого викладача в ЗВО, коледжі, технікумі. При черговому перегляді ОП ЕГ рекомендує передбачити в результатах навчання педагогічний аспект із забезпеченням відповідними освітніми компонентами. ЕГ рекомендує враховувати досвід більшої кількості українських і закордонних ЗВО, які працюють за спеціальністю 192 та за подібними ОПП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОПП має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії ЗВО. Цілі ОПП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого контексту, позицій та потреб заінтересованих сторін. ОПП враховує досвід провідних Українських та закордонних ЗВО. В цілому, за якісними характеристиками підкритеріїв, ОПП відповідає критерію 1 з оцінкою на рівні В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Аналіз ОПП (https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/192_budivnytstvo-ta-tsyvilna-inzheneriia-_2021_OPP.pdf) показав, що обсяг ОП та окремих освітніх компонент загалом відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого рівня вищої освіти. Загальний обсяг програми за навчальним планом (далі НП) 2021-2022 н.р. (НП на сайті - <http://surl.li/beekr> і в ЗСО ідентичні на момент написання звіту) становить: 1. Обов'язкові компоненти підготовки – 65,0 – 62,2%; в тому числі практична підготовка – 6,0 – 6,7%; підготовка кваліфікаційної роботи – 14,0 – 15,6%. 2. Варіативні компоненти – 25,0 – 27,8% > 25%, по 12,0 кредитів в III семестрі. 3. Термін навчання, вказаний в навчальному плані, зазначений як 1 рік 4 місяці (3 семестри), протягом яких триває освітній процес. Перший навчальний рік складається з двох семестрів: 18 і 22 робочі тижні теоретичного навчання та екзаменаційної сесії, а також за НП-2021 4 тижні переддипломної практики, - загалом 44 тижні. Така організація навчального процесу суперечить з нормою Положення про організацію освітнього процесу в СНАУ (п.6. Організація освітнього процесу: [...Навчальний рік за денною формою навчання...планується 40 тижнів. ...Навчальний рік включає дні: теоретичного навчання, поточного (модульного) контролю знань студентів, семестрового (підсумкового) контролю (екзаменаційної сесії), державної атестації, всіх видів практик, вихідні та святкові дні, канікули...]) (<http://surl.li/anhlt>). Другий рік за навчальним планом (<http://surl.li/beekr>) становить 10 тижнів теоретичного навчання, по 1 тижню заліковому та сесійному, а також 5 тижнів складання державного екзамену, хоча в ОПП передбачено підготовку кваліфікаційної роботи на 14,0 кредитів для розробки магістерської роботи (на НП-2021 область державної атестації (ДЕ) становить сумарно 5 тижнів, разом - 17 тижнів). ЕГ відмічає, що переддипломна практика за ОПП, в обсязі 6,0 кредитів ЄКТС, яка є обов'язковою (практичною) складовою ОПП, запланована на II курсі, що підтверджується силабусом до ОК (<http://surl.li/bedwb>) за НП і фактично проводиться влітку і часто триває до 2-3 місяців.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОПП має структуру, освітні компоненти, включені до освітньої програми, їх структурно-логічна узгодженість представлена у вигляді графа. Варіативні компоненти в структурно-логічній схемі не представлені, тому не зрозуміло ступінь їх взаємоузгодженості з обов'язковими ОК. Така ж ситуація і в ОПП попереднього 2020 р. Під час відеозустрічі з гарантом та менеджментом СНАУ було наголошено про дотримання процедур, задекларованих в Положенні про організацію вивчення навчальних дисциплін вільного вибору (<http://surl.li/anigrp>). Під час зустрічей зі здобувачами та випускниками було підтверджено інформацію про вибір дисциплін на останній семестр під час

навчання в першому семестрі. Вибір ОК здобувачі робили, посилаючись на сторінку сайту з анотаціями до вибіркових дисциплін та перші заняття з викладачами. Перелік дисциплін вільного вибору з анотаціями розміщено на сайті: <http://surl.li/ancus>. В той же час у відповідності до п.5.3 Положення про організацію вивчення навчальних дисциплін вільного вибору (<http://surl.li/anigp>) інформація про вибіркові дисципліни повинна розміщуватись на сайті факультету у вигляді силабусів, а не анотацій, як це зроблено за даною ОПП. Програмні результати навчання забезпечуються за рахунок обов'язкових компонент, що не залежність від реалізації студентом свого права на вибір тих чи інших вибіркових дисциплін. Матриця відповідності програмних компетентностей та результатів освітнім компонентам містить всі заявлені характеристики. Аналіз робочих програм (силабусів) ОК, викладених на сайті (<http://surl.li/anvtr>), показав, що всі заявлені компетенції та програмні результати, прописані в цих документах, відповідають матрицям в ОПП. Виходячи з назви ОП, ЕГ проаналізувала відповідність фахових компетентностей, програмних результатів та тематики ОК, запропонованих здобувачам в даній ОП. Поняття «цивільна інженерія» присутнє в ОПП для спеціальних компетентностей СК 03, СК 04, СК 06; програмних результатах ПРН 02, ПРН 03, ПРН 04, ПРН 13. Проте в ОК, які забезпечують набуття даних програмних результатів, поняття «цивільна інженерія» не розглядається. Наприклад, для (ПРН 02 – ОК 3-10; ПРН 03 – ОК 2, ОК 8, ОК 10; ПРН 04 – ОК 2, ОК 4, ОК 9; ПРН 13 – ОК 4, ОК 8) ОК 8 «Реконструкція будівель та споруд» тематика стосується обстеження будівель і споруд, підсилення конструкцій. ОК 2 «Законодавство в архітектурно-будівельній галузі та захист інтелектуальної власності» - ліцензування, авторське право та технічне регулювання, ОК 8 «Випробування конструкцій будівель та споруд» - методів випробування будівель і споруд. Питання цивільної інженерії ні в тематіці курсу, ні в рекомендованій літературі не розкрито.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

В ОП особливістю програми заявлено [...фахову підготовку з дисциплін професійного спрямування...] та акцентовано увагу [...на вивченні питань з відновлення, реконструкції, експлуатації та енергоефективності існуючих об'єктів будівництва з урахуванням принципів сталого розвитку], що відповідає предметній області спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія». Аналіз змісту ОП показав, що заявлені ОК повністю відповідають області «Будівництво» в контексті ключових слів «проективання», «конструювання», «обстеження», «енергоефективність», «випробування будівельних конструкцій», «законодавство». Модернізація ОПП-2021 враховує побажання роботодавців, висловлені ЕГ під час відеозустрічей, стосовно спрямування майбутніх фахівців не стільки на нове будівництво, скільки на реконструкцію існуючих об'єктів будівництва. Щодо цивільної інженерії під час зустрічі з гарантом та НПП ЕГ було надано відповідь про викладання в рамках ОК матеріалів в області «цивільної інженерії», проте ні свідчення здобувачів (Зустріч зі здобувачами, зустріч з випускниками), ні наданий ЕГ на 13-16.01.2022 р. доступ до методичних баз це не підтвердили. Вивчення здобувачами ОК з цивільної інженерії на попередньому освітньо-кваліфікаційному рівні (бакалавріаті) в СНАУ не може бути підставою для ігнорування цього питання, оскільки це обмежує можливість навчання здобувачів, що мають намір навчатись на даній ОПП на ОКР «магістр» після закінчення інших ЗВО.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Здобувачі даної ОП можуть реалізувати своє право на вибір ОК варіативної частини згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Сумському НАУ (<http://surl.li/anhlt>), Положенням про організацію вивчення навчальних дисциплін вільного вибору (<http://surl.li/anigp>). Для здобувачів даної ОП вибіркові дисципліни передбачені в III-ому семестрі в обсязі 5 ОК по 5,0 кредитів (разом 25,0). В ЗСО зазначено, що [...Здобувачі ... визначаються з набором вибіркових ОК у період з 15.09.-30.09. шляхом ознайомлення із описовою інформацією (анотаціями) ОК, що розміщено на сторінці будівельного факультету в розділі «Вибіркові дисципліни»]. Під час зустрічі зі здобувачами та випускниками інформація про вибір в I-ому семестрі дисциплін на останній семестр навчання була підтверджена без конкретизації часових рамок. Надані на запит ЕГ в ЕК НА приклади заяв здобувачів в 2021 р. мають датування 19-29 листопада (<blob:https://office.naqa.gov.ua/92f2a3da-925d-4797-b926-2e2edaeb7475>). Проте в Положенні про організацію вивчення навчальних дисциплін вільного вибору (<http://surl.li/anigp>) п. 5.2 – зазначено період вибору ВК 15 вересня – 1 жовтня. Враховуючи п. 5.5 цього ж Положення та останній термін зарахування на дану ОП з Правил прийому до СНАУ (<http://surl.li/annfb>), що становив 30.09.2021 р., вибір мав бути зроблений до 7.10.2021 р. Також з пп. розд. 2 Положення про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/anhlt>) [...Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни має бути доступна здобувачам освіти на момент здійснення вибору дисциплін на наступний семестр (триместр, навчальний рік)]. Аналіз сторінки сайту ЗВО, проведений ЕГ, показав, що файли з анотаціями на сторінці вибіркових дисциплін розміщені в період 30.10.2021 р. - 11.11.2021 р., а анотація до ВК11 – 14.01.2022 р., тобто після закінчення візної акредитації за даною ОП. На сайті ВК11 - це п'ять ОК, обрана здобувачами заочної ф.н. 2021 р. вступу. Здобувачі під час зустрічей з ЕГ не могли чітко пригадати назви ОК, які вони вивчали. Але підтвердили випадки розмов з представниками деканату, коли їм пояснювали необхідність вибору однакових дисциплін організаційними можливостями ЗВО. В електронній системі НА на запит ЕГ (відповідь 5 від 7.01.2022) надані сканкопії інд. планів здобувачів. Аналіз показав, що за наданими копіями здобувачі різних форм навчання 2020-2021 р.н. мали різні ОК. Також НП (<http://surl.li/beekr>) передбачено блок вибіркових дисциплін (ВК1-ВК5), дві з яких повинні мати контрольний захід у формі іспиту (ВК 4, ВК 5). Проте в переліку вибіркових дисциплін (<http://surl.li/ancus>) на сайті ЗВО для даної ОП запропоновано лише ВК 6 «Новітні технології будівельного виробництва», де передбачено іспит.

Під час зустрічі з адміністративним персоналом заступник декана будівельного факультету Савченко О.С. пояснив, що після формування остаточного переліку вибраних здобувачами дисциплін, деканатом буде визначено дві більш «значущі», за якими буде призначено іспит (зустріч з адміністративним персоналом).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОПП передбачено практичну підготовку здобувачів у вигляді переддипломної практики. Процедура проходження переддипломної практики декларується Положенням про організацію освітнього процесу в СНАУ (п. 9.9) (<http://surl.li/anigm>) на сайті в вільному доступі. За ОПП обов'язкова компонента ПП1 «Переддипломна практика» повинна забезпечувати набуття компетенцій ІК, ЗК 1-4, СК 01, СК 04-07 та програмних результатів ПРН 02, 05, 09, 10, 13. Враховуючи традицію проходження практики на виробничих підприємствах, як заявлено в ЗСО, на думку ЕГ скоріше логічним було б набуття компетенції СКО9 «Здатність оцінювати технічний стан будівель та споруд шляхом їх обстеження, виконувати енергетичний аудит та встановлювати експлуатаційні показники будівель і споруд й відповідність їх нормативними вимогам з метою визначення методів реконструкції та питань щодо експлуатації будівель та споруд», ніж, наприклад СКО5 «Здатність застосовувати ефективні технологічні рішення при будівництві та реконструкції». Програма практики (силабус) розміщено на сайті СНАУ (<http://surl.li/anvtr>) та в ЗСО. Практика за НП, представленим в ЗСО та на сайті СНАУ, проводиться в будівельних організаціях і підприємствах будівельної галузі, з якими укладено угоди про співпрацю з будівельним факультетом СНАУ, проходить після II семестру (41-44 тиждень), має обсяг 6,0 кредити ECTS (6,7% від загального обсягу освітньої складової навчання). На запит ЕГ в електронній системі Національного Агентства надано сканкопії угод, з яких видно, що практику здобувачі проходять і за межами м. Суми та Сумської області (ТОВ «АМК- Рембуд» с. Синяк, Київська обл., Управління ДАБІ в Чернігівській обл.), а також на підприємствах, де за публічними джерелами інформації (<https://youcontrol.com.ua>) будівництво не є профільним видом діяльності (ТОВ «ВКП «Ерідан», м. Херсон, вид діяльності - види роздрібною торгівлі в неспеціалізованих магазинах, ТОВ «ВП «ЕНЕРГІЯ», м. Чернігів - оптова торгівля лісоматеріалами). Під час зустрічей зі здобувачами, випускниками та адміністрацією випадків проходження практики за межами країни на даній ОП не підтвердили. Відповідальна за практику Богінська Л.О. наголосила, що контролювання перебігу практики на виробництві відбувається за участі представників підприємств та засобів цифрового зв'язку (відрядження на місце практики ні здобувачам, ні викладачам ЗВО не оформлюються). Випускники даної ОПП та стейкхолдери зазначали, що практична підготовка є дуже корисною формою навчання, під час якої більшість здобувачів конкретизують тематику атестаційних випускових робіт, а роботодавці мають змогу ближче познайомитись з майбутніми фахівцями, їх рівнем знань для надання виважених пропозицій до ЗВО щодо удосконалення ОПП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

На ОПП передбачено обов'язкові ОК, які сприяють розвитку навичок комунікації, зокрема мовної, – ОК 1 «Іноземна мова» та ПП 1 «Переддипломна практика»; універсальних – під час вивчення фахових дисциплін. Під час організаційної зустрічі з гарантом було наголошено, що «Іноземна мова» була введена як обов'язкова компонента лише в ОП 2021 р. В ЗСО зазначено, що ОПП передбачено розвиток soft skills через участь в університетських конференціях, презентаціях результатів досліджень на засіданнях кафедр, круглих столах, а також участь в гуртках, медіа школі, Жан Моне студії СНАУ (<http://surl.li/anmlk>). Під час огляду МТБ директорка офісу промоції Блюмська-Данько К.В. розповіла про діяльність різних гуртків, в тому числі хореографічного. Під час зустрічі здобувачі підтвердили участь в творчих і спортивних гуртках лише під час навчання на бакалавріаті. Також здобувачі підтвердили участь в написанні тез для конференцій, що проходять в СНАУ.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт по спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» відсутній. Для визначення змісту ОП ЗВО орієнтувався на ті компетенції, які запропоновані академічною спільнотою та стейкхолдерами-роботодавцями, що працюють за фахом.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

В ЗВО прийнята «модуляризація» ОК з кратністю 5,0 кредитів ECTS. Всі вибіркові компоненти в ОПП 2021 р. прийняті по 5,0 кредитів. Це призвело до зменшення кількості вибіркових компонент (за ОПП 2020 р. – 12 ВК, за ОПП 2021 р. – 5), що звужує можливості різностороннього вивчення галузевих аспектів та ускладнює вибір за рахунок підвищення відповідальності здобувача перед майбутньою спеціалізацією. На прохання ЕГ від гаранта,

НПП та керівництва ЗВО отримано пояснення, що укрупнення до 5,0 кредитів дозволяє більш широко висвітлити окремих напрямків. Проте аналіз наданого для ознайомлення методичного забезпечення, робочих програм (силабусів) на думку ЕГ не доводить цього. НП, робочі навчальні плани в частині аудиторного навантаження формуються у відповідності до Положення про освітній процес та щорічних наказів (відповідь в ЕК НА – фотокопії наказів від 13.01.2022 р.). ЕГ відзначає, що ОК 4 «Випробування конструкцій будівель та споруд» має 36 год. лабораторних занять в першому семестрі (в силабусі зазначено: з 13 тем лабораторні заняття проводяться лише за чотирма у співвідношенні годин 2+10+10+8=30, а не 36 год.), а ОК 7 «Ефективні конструктивні рішення будівель та споруд» - 40 год. лабораторних в першому та другому семестрах (в силабусі зазначені лише практичні - <http://surl.li/begbr>). Такі численні невідповідності в НП заступник декана будівельного факультету Савченко О.С. під час відеозустрічі пояснив «технічними помилками». Під час зустрічі зі здобувачами ЕГ встановила, що під час навчання в період пандемії (не карантину!) навчання продовжувалось в малочисельних групах. Також здобувачі повідомили про можливість навчання за індивідуальним графіком за умови надання довідки про працевлаштування на підприємстві по спеціальності (розділ 15, п.2.2 Положення про організацію освітнього процесу – <http://surl.li/anhlt>). За потреби здобувачам надаються додаткові платні послуги з переведенням на індивідуальний графік в дистанційній формі, передбачених п. 11 розділу 2 (Наказ №259/1 від 16.07.2015 р. в ЕК НА). Та пп. 3.3 розділу 15 Положення про організацію освітнього процесу – <http://surl.li/anhlt>.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Наразі підготовка здобувачів за дуальною формою освіти за даною ОПП не відбувається. Проте у закладі вищої освіти процедура дуальної освіти передбачена (<http://surl.li/anjcv>) і активно впроваджена на інших ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОП переглядається, враховуються побажання регіональних стейкхолдерів та специфіка регіону, що відображено в освітньому фокусі програми (обстеження та реконструкція будівель і споруд). В навчальний процес впроваджуються курси, актуальні для будівельного ринку – «Енергоефективність будівель» та «Законодавство в архітектурно-будівельній галузі та захист інтелектуальної власності».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ОПП і НП 2021 р. мають низку неузгодженостей між собою. При затвердженні та оприлюдненні інформації про ОПП, освітні компоненти, які є складовими ОП, виявлено порушення процедури, зокрема й прийнятих та встановлених самим ЗВО в Положеннях. ЕГ рекомендує узгодити навчальний план з ОПП. В курсах ОК даної ОПП «Будівництво та цивільна інженерія» не висвітлено питання будівельних комунікацій та мереж. В результаті навчання за даною ОП здобувач не отримує в повному обсязі компетенції СКО1-СКО4, СКО6 та програмні результати ПРНО1-ПРНО4, ПРН13 в контексті інженерних мереж та комунікацій. ЕГ наполегливо радить приділити увагу цивільній інженерії в курсах існуючих ОК, або запровадити нові. Укрупнення ОК, їх викладання протягом декількох семестрів, штучно зменшує кількість обов'язкових і вибіркового ОК, що, на думку ЕГ, не сприяє різносторонньому розвитку здобувачів в професійній сфері, обмежує різноманіття індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів, і, як наслідок, не дозволяє в повній мірі досягти ПРН. ЕГ з повагою до автономії ЗВО рекомендує збільшити кількість (і розширити тематику) вибіркового компонент за рахунок зменшення обсягу кредитів на одну ВК.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обсяг ОП та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для рівня вищої освіти «магістр». Зміст ОП має структуру, освітні компоненти, що складають взаємопов'язану систему, проте в повному обсязі не відповідають предметній області та не дозволяють досягти заявлених програмних результатів навчання, а саме в контексті «цивільна інженерія». Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, проте виявлено порушення процедури публічності (встановлення форми контролю в ОК після проведення процедури вибору) та строків проведення процедур,

встановлених самим ЗВО. ОП та НП передбачають практичну підготовку, проте місця проходження практики (організації) викликають занепокоєння стосовно надання здобувачам компетентностей, необхідні для подальшої професійної діяльності в рамках спеціальності. Обсяг ОП є відповідним для досягнення програмних результатів навчання. Враховуючи слабкі та сильні сторони у контексті Критерію 2 ЕГ дійшла до висновку, що ОП має суттєві недоліки за Критерієм 2, які можуть бути усунені в однорічний термін.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до ЗВО є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та своєчасно оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти. Посилання на сторінку, що містить всі документи, які регламентують прийом на навчання до магістратури СНАУ за ОПП: <https://snau.edu.ua/vstupna-kompaniya/vstupna-kampaniya-2021>. Вступ на навчання за програмою другого освітнього рівня регламентується додатком 2 до Правил прийому для здобуття вищої освіти у СНАУ в 2021 році: <https://snau.edu.ua/prijmalna-komisiya/https-snau-edu-ua-wp-content-uploads-2021-08-pravila-prijomu-pdf/pravila-prijomu-dlya-zdobuttya-vishho%20-%97-osviti-u-sumskomu-nacionalnomu-agrarnomu-universiteti-v-2021-roci/>. За результатами аналізу матеріалів документів, проведених співбесід зі здобувачами (Зустріч зі здобувачами), випускниками (Зустріч з випускниками) та іншими учасниками освітнього процесу – секретар приймальної комісії (Зустріч з працівниками допоміжних (сервісних) структурних підрозділів) встановлено, що правила прийому достатньо прозорі, публічні, чітко сформульовані та зрозумілі. Під час відео-зустрічі ЕГ встановлено, що правила прийому до другого магістерського рівня вищої освіти забезпечують доступ до навчання за неупередженим конкурсом.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

ЕГ ознайомилася з програмою вступного випробування для прийому на навчання за ОПП «Будівництво та цивільна інженерія», що затверджена головою приймальної комісії 21.12.2020 р. (<https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/Правила-зі-змінами-останній-варіант.pdf>). Під час відеозустрічі секретар приймальної комісії Сергієнко В.О. підтвердив встановлений в Положенні про приймальну комісію СНАУ (<https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Положення-про-приймальну-комісію2020-1.pdf>) порядок прийому на навчання до ЗВО за другим рівнем вищої освіти («магістр») як єдиний. Особливості освітньої програми враховані на етапі формування програми вступних випробувань до магістратури. Для ОП зарахування на 1 курс навчання проводиться на основі першого рівня вищої освіти («бакалавр») і здійснюється за результатами іспиту з іноземної мови (у формі ЄВІ) та письмового фахового вступного випробування (ПФВВ) зі спеціальності. Конкурсний бал вступника формується з врахуванням середнього балу документу про освіту (додатка до диплому бакалавра) та результатів здачі іспитів з іноземної мови (у формі ЄВІ) та ПФВВ.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЗВО має розроблені документи щодо визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності в СНАУ відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в СНАУ (розділ 19) (<http://surl.li/anhlt>), Положення про реалізацію права студентів СНАУ на академічну мобільність (<http://surl.li/annjj>), Правил прийому до СНАУ (<http://surl.li/annfb>). Під час відео-зустрічі із працівниками допоміжних структурних підрозділів ЕГ встановила, що визнання результатів навчання проводиться на підставі порівняльного аналізу результатів навчання, отриманих здобувачами в інших закладах або на іншій освітній програмі, з програмними результатами даної ОПП. Порівняльний аналіз виконує комісія, створена з представників деканату, випускової кафедри, профільного викладача. Комісія в процесі аналізу результатів навчання має виходити з їх змісту. Дослівний збіг формулювань результатів навчання та назв освітніх компонент, під час вивчення яких здобувач набув результати навчання, не є обов'язковим. Створена процедура дозволяє гарантувати надійність визнання результатів навчання. Також СНАУ реалізує інформаційну та консультативну підтримку здобувачів щодо можливостей міжнародної академічної мобільності (<http://surl.li/annqr>). Порядок визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності визначені у розділі 5 Положення про академічну мобільність і відповідає Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти у Європейському регіоні, дана процедура повно мірою гарантує надійність визнання результатів навчання за рахунок застосування визнаних у ЗВО-партнера процедур та порядку установленому в ЗВО. Порядок визначений у даному положенні відповідає Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти у Європейському регіоні. Правила є доступними для всіх учасників освітнього процесу та їх послідовно дотримуються під час реалізації ОПП. Під час проведення відеозустрічі зі здобувачами вищої освіти за ОПП «Будівництво та цивільна інженерія» не знайшло підтверджень застосування даних правил на практиці, але спілкування із здобувачами довело факт їх обізнаності щодо принципів

та порядку визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Проте здобувачі, які приймали участь в інтерв'юванні, не виявляли особливих прагнень до реалізації своїх прав в цьому напрямку.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Порядок визнання результатів навчання та компетентностей, здобутих у неформальній освіті здійснюється в СНАУ відповідно до «Положення про порядок визнання в Сумському національному аграрному університеті результатів навчання, отриманих у неформальній освіті»: <https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Положення-визнання-неформальної-освіти.pdf>. Даний порядок чітко регламентує правила визнання результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті. Відповідно розділу 2 даного Положення визначено порядок перезарахування результатів навчання у неформальній освіті і дозволяється для тих дисциплін, які починають викладатися з другого семестру. Надійність визнання результатів навчання гарантується всебічним розглядом як документів неформальної освіти так і атестацією комісії у разі необхідності для перезарахування (п.2. «Положення про порядок визнання в Сумському національному аграрному університеті результатів навчання, отриманих у неформальній освіті»). Формальної практики застосування встановлених правил на ОПП «Будівництво та цивільна інженерія» не виявлено. Під час відео-зустрічей з представниками органів студентського самоврядування СНАУ та здобувачами освіти ЕГ підтверджено факт обізнаності відповідних представників із даними можливостями. Прикладів визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, під час реалізації даної ОПП ЕГ не виявила.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Позитивною практикою СНАУ можна вважати створення COURSEARA FOR CAMPUS for SNAU під час пандемії, де студенти та викладачі СНАУ проходили курси з підвищення кваліфікації та отримували відповідні сертифікати (https://science.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/SNAU_C4C.pdf). Також як позитивну тенденцію ЕГ відзначає можливість перезарахування результатів навчання, які були отримані у неформальній освіті за допомогою доступних освітніх on-line ресурсів, таких як платформа COURSEARA Prometheus, EdEra, ВУМ online, Impactorium, Stepik та ін. Ще однією позитивною стороною інформування про діяльність факультету через створення сторінок у соціальних мережах, наприклад, сторінка Facebook будівельного факультету ([http://surl.li/anogw, http://surl.li/anojq](http://surl.li/anogw,http://surl.li/anojq)).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ЕГ за результатами зустрічей зі здобувачами в якості недоліку вбачає недостатню вмотивованість здобувачів щодо можливості визнання результатів, отриманих в інших закладах освіти та у неформальній освіті. Рекомендовано здійснювати популяризацію зарахування результатів навчання отриманих у неформальній освіті та в інших закладах освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому за ОПП «Будівництво та цивільна інженерія» є чіткі та зрозумілі, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб сайті СНАУ. Розроблені внутрішні нормативні документи повною мірою забезпечують неупереджений конкурсний відбір. Програма вступних випробувань враховує особливості самої освітньої програми та рівень початкових компетентностей здобувачів, необхідних для навчання за ОПП. Правила визнання результатів навчання у неформальній та інформальній освіті є чіткими, зрозумілими і доступними для всіх учасників освітнього процесу. ЕГ встановила, що ОПП «Будівництво та цивільна інженерія» в цілому має достатній рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями Критерію 3. Недоліки за Критерієм 3 є несуттєвими, тому ЕГ оцінює рівень відповідності критерію оцінці В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання за ОП «Будівництво та цивільна інженерія» визначені відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу СНАУ», де зазначено, що вони [...сприяють досягненню заявлених в освітній програмі цілей і дають можливість студентам засвоїти освітні компоненти визначені ОП і досягти загальних і фахових компетентностей спеціальності та програмні результати навчання...]. Навчання за ОП відбувається переважно активними методами навчання, а саме під час лекцій, практичних і лабораторних занять, що підтвердили ЕГ під час відеозустрічей учасники навчального процесу. Методи і форми навчання визначаються в робочій програмі у відповідності до п. 9 Положення про освітній процес (<http://surl.li/anhlt>). Проте зі слів заступника декана Савченка О.С. є вірогідність зміни форми контролю ОК за рішенням деканату (див. під критерій 2.4). Роботодавці та здобувачі особливо підкреслювали цінність практичних занять (екскурсії) на підприємствах галузі під час проходження переддипломної практики. Також здобувачі повідомили, що під час дистанційного навчання та для заочної форми навчання, як правило, використовується Viber, інколи Zoom, Moodle, Telegram (єдиної платформи проведення занять в дистанційному режимі в ЗВО немає). Контроль за проведенням занять онлайн покладено на деканат. Консультації за курсами під час навчання надавались індивідуально офлайн (дата і час консультації, зі слів здобувачів, не фіксувались). Розклад консультувань є на сайті ЗВО (<http://surl.li/bfytf>), проте в переліку прізвищ викладачів є ті, що в даному ЗВО вже не працюють. Також здобувачі повідомили, що для тих, хто навчається за індивідуальним графіком, створена (є) окрема електронна скриня, на яку направляються окремо від інших роботи для перевірки (bukobudfak@gmail.com). Під час зустрічі зі здобувачами та випускниками було зазначено, що при виборі керівника дипломної роботи до уваги приймалися особисті стосунки з викладачем, його професійні якості. Здобувачі наголошували, що вони самостійно обирали керівників та радились стосовно вибору тематики випускної роботи. Під час зустрічі зі здобувачами було наведено приклад проведення лекції запрошеним лектором (як встановила ЕГ – д.т.н., проф. Уманського державного педагогічного університету Азізов Т.Н.).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час зустрічі здобувачі та випускники підтвердили ЕГ, що усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання. ОПП викладена на сайті (<http://surl.li/aqcap>). Під час зустрічі з працівниками допоміжних структурних підрозділів відповідальний секретар приймальної комісії підтвердив, що початок вступної компанії 2021 р. в СНАУ припадав на 1.07.2021 р. Тому ОП мала бути оприлюднена на сайті за місяць до цієї дати – 1.06.2021 р. На сайті СНАУ файл ОПП-2021 «Будівництво та цивільна інженерія» (<http://surl.li/aqcap>) завантажено на сайт 2.09.2021 р. Сама освітня програма затверджена Вченою радою 31.05.2021 р. і підписана ректором СНАУ 18.06.2021 р. Навчальний план 2021 р., оприлюднений на сайті – <http://surl.li/beekr>, схвалений вченою радою факультету 13.09.2021 р., затверджений Вченою радою університету 27.09.2021 р., хоча графік навчання, представлений в НП, починається орієнтовно з 1 вересня 2021 р. Під час зустрічі здобувачі зазначили, що знайомляться з робочими програмами (силабусами) – в СНАУ це ОДИН документ, на сайті (<http://surl.li/anvrr>) та на платформі Moodle. Силабуси обов'язкових компонент 2021 р. розміщені на сайті в період з 22.09.21 по 19.10.2021 р. В силабусах кожної ОК (<http://surl.li/anvrr>) є розділ з оцінювання здобувачів, в якому прописані види робіт, форми навчання та звітування в бальному та/або відсотковому співвідношенні. Здобувачі підтвердили, що додатково викладачі на першому занятті інформують про особливості організації курсу та його оцінювання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час зустрічі з представниками студентського самоврядування, здобувачами та випускниками було підтверджено факти залучення їх до участі в науково-практичних конференціях, що проводяться в СНАУ (Всеукраїнська наукова конференція студентів та аспірантів, присвячена Міжнародному дню студента (16-20 листопада 2020 р. м. Суми), Науково-практична конференція викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ (19-23 квітня 2021 р., м. Суми)). Також в ЗСО наведено інформацію про виконання НДДКР «Просторова робота конструктивних систем при різних діях навантажень та впливах середовища, в якому працює конструкція» (2019-2023 рр.). При зустрічі з НПП вказувалось про залучення здобувачів до НДР, до виступів на конференціях по результатам НДР. При зустрічах здобувачі, які були запрошені, факти участі в НДР не наводили. Факти публікацій здобувачів, вказані в ЗСО, датуються 2016 р. (керівник Срібняк Н.М. <http://surl.li/begxo>), 2021 р. (керівник Мукосєєв В.М. <http://surl.li/anbqb>) і відповідають спрямованості досліджень керівників.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Викладачі, що проводять курси за ОПП, проходять підвищення кваліфікації (ЗСО, табл. 1.) з метою забезпечення належного рівня викладання навчальних дисциплін та практик. Під час відеоконференції представники НПП підтвердили, що вони відслідковують наукові досягнення (захисти дисертацій) та сучасні практики у відповідній галузі і розглядають оновлення освітніх компонентів ОПП (дисциплін) на засіданнях кафедри, методичних радах. Оновлення контенту відбувається, зазвичай, на початку нового навчального року. Викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів ОПП шляхом впровадження в зміст дисциплін результатів власних наукових досліджень, оприлюднених ними у працях, опублікованих у виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз даних, а також у фахових виданнях. Наприклад, за ОК 8 «Реконструкція будівель та споруд» було проведено комплексний аналіз методичного забезпечення. В тексті Методичних вказівок для виконання практичних робіт (укладач Циганенко Г.М.) з даної ОК для заняття 1 зустрічається тема корозії, за якою у викладача є публікація в 2020 р. в НМБ Scopus (п. 1.2 ЗСО). Методичні вказівки, конспект лекцій (електр. макети) за даною ОК датовані 2021 р. (укладач Циганенко Г.М.) Найновішим літературним джерелом в них є п. 2 - частина 2 «Оценка состояния и усиление строительных конструкций» учебн.-метод. комплекса в трёх частях. «Проектирование реконструкции зданий и сооружений/Д.Н. Лазовский (Новополоцк : ПГУ, 2010). Також в переліку літератури є недіючі нормативні акти, а саме: пп. 1, 9 - ДБН В.3.1-1-2002 (двічі), п. 7 - ДСТУ 3760-2006, п. 10 - ДБН 362-92, п. 11 - ДБН В.3.2-2-2009. ЕГ проаналізувала тематику ОК, доступні методичні матеріали та констатує, що переважна більшість методичних вказівок курсів датовані 2021 р., хоча віднайти більшість заявлених в ЗСО праць в репозиторії СНАУ не вдалось (інструкції та допомогу в роботі з ел. бібліотекою ЗВО надав в електронному кабінеті НА). На запит ЕГ в електронному кабінеті НА надано протоколи методичної комісії, на яких затверджувались плани видання. Так в протоколі №1 від 13.09.2021 фігурує конспект лекцій та методичні вказівки до ОК 4 «Випробування конструкцій будівель та Споруд», ОК 5 «Організація, економіка та управління в Будівництві» та ОК 7 «Ефективні конструктивні рішення будівель та споруд», які вивчаються за НП з 1.09.2021 р.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЕГ встановила, що академічна спільнота за ОПП залучена до інтернаціоналізації ЗВО шляхом опублікування результатів своїх досліджень у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз даних (SCOPUS, WoS). НПП проходять міжнародні стажування та підвищення кваліфікації за напрямком педагогічної діяльності: Циганенко Л.А., Циганенко Г.М., Савченко О.С. – Міжнародне підвищення кваліфікації наукових, науково-педагогічних працівників та працівників освітніх закладів «Хмарні сервіси для онлайн-навчання на прикладі платформ Zoom» (28.09-5.10.2020 р., Lublin, Republic of Poland). А також проходять стажування за напрямками своїх досліджень: Новицький О.П. (сумісник) – стажування у Czech University of Life Sciences (Prague), мав тренінги у м. Фельдафінг; Юрченко О.В. – Міжнародне стажування Університет фінансів, бізнесу та підприємництва в м.Софія (Болгарія). «Сучасні методи навчання та інноваційні технології у вищій освіті: європейський досвід та глобальні тенденції» (1.12.19-1.03.20 р.) Під час зустрічі з адміністративним персоналом ЕГ було повідомлено про співпрацю з міжнародними партнерами, угоду з Politechnika Częstochowska (<http://surl.li/aouzu>) щодо міжнародної академічної мобільності НПП та здобувачів. Фактів міжнародної академічної мобільності здобувачів за даною ОПП наведено не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

ЕГ відмічає, що форми та методи навчання, прийняті в СНАУ, сприяють розвитку у здобувачів аналітичного мислення, критичного сприйняття навчального середовища та стимулюють до самоосвіти і самовдосконалення. Залучення здобувачів до підготовки доповідей на конференціях, участі в олімпіадах та конкурсах стимулює до самонавчання та особистого розвитку в професії. У відповідь на державні карантинні заходи в СНАУ розвивається форма спілкування здобувачів з викладачами під час навчання в дистанційній формі за допомогою платформ Zoom, Moodle, Viber, Telegram.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Контроль за виконанням аудиторного навантаження під час дистанційного навчання, на думку ЕГ, зі сторони ЗВО не забезпечено. Науково-дослідна та практична робота НПП із залученням здобувачів лише до написання тез конференцій є недостатньою для формування науково-практичних складових компетентностей та програмних результатів навчання. Підвищення кваліфікації викладачів лише в царині цифрового навчання є вузько направленим. Оскільки ОПП заявлена як прикладна, то для НПП має бути пріоритетним підвищення кваліфікації в рамках спеціальності. ЕГ радить інтенсифікувати роботу зі здобувачами в рамках науково-практичних досліджень із залученням регіональних будівельних компаній – проведення виїзних захистів атестаційних робіт на виробництві, участь в НДР. ЕГ рекомендує посилити роботу відділення в напрямку міжнародна діяльність в рамках цієї ОП,

стимулювати НПП до вдосконалення в рамках спеціальності, напрямку наукової діяльності, освітніх компонент, які ними викладаються. ЕГ рекомендує враховувати пропозиції стейкхолдерів – роботодавців та студентів, та впроваджувати нові форми навчання – дуальну освіту, вечірню тощо.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми, методи навчання і викладання сприяють досягненню більшості програмних результатів (крім зауважень в критерії 2). Усім учасникам освітнього процесу надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, проте без дотримання часових меж, встановлених нормативними документами ЗВО. Викладачі включають результати своїх наукових досягнень та сучасних практик в освітні курси. ЗВО сприяє навчанню і дослідженню під час реалізації ОП шляхом надання індивідуальних графіків навчання. Навчання та наукові дослідження здобувачів, пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО, зафіксовано рамковими меморандумами. Враховуючі слабкі та сильні сторони у контексті Критерію 4 експертна група дійшла до висновку, що навчання та викладання за ОПП загалом відповідає вимогам Критерію 4 на рівні відповідності В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

У даному ЗВО використовують різнорівневі форми контрольних заходів: педагогічну практику, семестровий та поточний контроль, іспити й заліки, які забезпечують об'єктивну перевірку досягнень програмних результатів навчання. Форми контрольних заходів прописані (як зазначено у ЗСО) у робочих програмах дисциплін (силабусах), знаходяться у вільному доступі на сайті ЗВО (<https://bud.snau.edu.ua/opp-os-magistr/192-budivnictvo-ta-civilna-inzheneriya/silabusi-navchalnix-disciplin/>) та доносяться викладачами до здобувачів на заняттях, що було підтверджено під час відео-зустрічі із здобувачами та викладачами. Критерії оцінювання знань та вмінь здобувача другого рівня вищої освіти можна вважати чіткими та зрозумілими, вони наведені у Положенні про організацію освітнього процесу в Сумському національному аграрному університеті, яке знаходиться у вільному доступі на сайті СНАУ (<https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/Положення-ООП-нове.pdf>). Під час відео-зустрічі із студентським самоврядуванням експертною групою було встановлено що збір інформації щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання проводиться у вигляді анонімного опитування на навчальному сайті ЗВО на платформі Moodle та зі слів гаранта освітньої програми враховуються в рекомендаціях щодо поліпшення освітнього процесу під час обговорень ОП. Результати виконання навчального плану відображаються в індивідуальному плані здобувачів щосеместрово, це підтверджується наданими на запит ЕГ документами у електронному кабінеті (індивідуальні плани здобувачів). Під час відеозустрічі зі здобувачами було підтверджено, що умови оцінювання отриманих знань є зрозумілими, і ознайомитись з умовами можна до початку курсу на сайті ЗВО, на першому занятті від викладача. Атестаційні роботи (дипломні проєкти – ДП) проходять попереднє оцінювання у вигляді рецензування. Всі представлені на запит ЕГ роботи мають лише внутрішнє рецензування, що підтвердили під час зустрічі НПП та адміністрація факультету.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» другого (магістерського) рівня відсутній. Організація атестації здобувачів вищої освіти відбувається відповідно до характеру результатів навчання, які оцінюються науково-педагогічними працівниками та визначаються робочими програмами (силабусами) відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Сумському національному аграрному університеті, яке знаходиться у вільному доступі на сайті СНАУ (<https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/Положення-ООП-нове.pdf>), що набуло підтвердження під час відеозустрічі із адміністративним персоналом. Державна атестація випускників СНАУ здійснюється: до 2020 р. у вигляді кваліфікаційного комплексного іспиту (<http://bud.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/Програма-до-комплексного-іспиту-МАГІСТР-.pdf>), з 2019-2020 н.р. – у вигляді публічного захисту кваліфікаційної роботи (<http://surl.li/bggse>). ЕГ при ознайомленні з атестаційними випускними роботами випускників 2021 р., наданими на запит ЕГ в електронному кабінеті НА СНАУ, звернулась до НА через представника НА Б.В.Моркляника, який приймав участь в відео зустрічах, за технічною допомогою в оцінці представлених атестаційних робіт. Результати перевірки (довідки) надані керівником відділу

забезпечення діяльності секретаріату Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, розміщені в електронному кабінеті як Додаткові матеріали до даного Звіту.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів регулюється положенням «Положення про організацію освітнього процесу», що оприлюднена на сайті ЗВО та знаходиться у вільному доступі <http://surl.li/aokcw>. Об'єктивність екзаменаторів регламентується відкритістю та прозорістю інформації щодо оцінювання. Під час відеозустрічі із здобувачами та викладачами даної ОП було встановлено, що критерії та конкретні форми оцінювання рівня здобуття здобувачами вищої освіти результатів навчання в межах освітнього компонента визначаються робочою програмою (силабусом) і доводяться здобувачам вищої освіти на першому занятті, переважно на вступній лекції лектором. Результати рейтингу здобувачів вищої освіти оприлюднюються на сайті (<http://surl.li/apsz>). Об'єктивність оцінювання регламентується відповідно до рекомендації «Європейських стандартів» (ESG) 2015. Згідно стандарту 1.3. забезпечується те, що оцінювання індивідуальних завдань здобувачів проводиться відповідно до Положення <http://surl.li/aokcw>. Врегулювання конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Кодексу академічної етики (<http://surl.li/aokes>) та Положення про організацію освітнього процесу в СНАУ <http://surl.li/aokcw>. Для усунення суперечливих ситуацій розроблено Антикорупційну програму-2021 (<http://surl.li/aoker>) та впроваджено Комісію з академічної етики (<http://surl.li/aoker>). Під час відеозустрічей інформації про конфліктні ситуації, пов'язаних з оцінюванням знань ні здобувачами, ні випускниками, ні представниками студентського самоврядування озвучено не було. Під час експертизи ЕГ були виявлені випадки порушення норм академічної доброчесності, а саме спільні публікації членів групи забезпечення ОП із здобувачами: В.А. Науменко, Н.М. Срібняк – стор. 170, В.О. Губар, В.В. Душин – стор. 136, С. Холодзон, М.В. Нагорний, Л.А. Циганенко – стор. 200 (Матеріали Всеукраїнської наукової конференції студентів та аспірантів, присвяченої Міжнародному дню студента, 2020 – <http://surl.li/bggew>); С.О. Влезько, В.В. Душин – стор. 182 (Матеріали науково-практичної конференції викладачів, аспірантів та студентів СНАУ, 2020 – <http://surl.li/bggdk>); С.М. Пікуза, М.В. Нагорний (Матеріали Всеукраїнської студентської наукової конференції, присвяченої Міжнародному дню студента. СНАУ, 2017, стор. 741 – <http://surl.li/bggdr>); В.В. Кулик, Г.М. Циганенко (Матеріали науково-практичної конференції викладачів, аспірантів та студентів СНАУ, 2021, стор. 131 – <http://surl.li/awgmz>), О.С. Савченко, Л.Г. Савченко Аналіз заходів по вогнезахисту металевих конструкцій. Вісник СНАУ: науковий журнал. – Сер. «Будівництво», 2012. Вип. 5(16). С. 131-134) є дослівним перекладом та компіляцією російськомовних праць. Результати перевірки даних публікацій на текстові запозичення додані ЕГ до розміщені в електронному кабінеті як Додаткові матеріали до даного Звіту.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності регламентують «Положенням про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність» <http://surl.li/aokha>. Всі нормативні документи розміщені на сайті університету <http://surl.li/aokhr>. У ЗВО створено групу сприяння для популяризації академічної доброчесності та професійної етики серед викладачів та студентів – Комісія з академічної етики (голова Тарельник В.Б.) <https://bit.ly/2TkhDzL>. Під час відеозустрічей всі учасники запевнили ЕГ, що дипломні роботи (ДП), статті здобувачів та викладачів проходять перевірку на наявність плагіату програмою онлайн-сервісу Unicheck (договір №29 від 25.03.2019р.) та StrikePlagiarism.com (договір № 18-3-3 від 18.03.2019р.), за запитом ЕГ сканкопії договорів надано у ЕК. Із бесіди з здобувачами було встановлено, що перевірки на плагіат тез доповідей, статей, які подаються до редакцій в СНАУ, виконуються авторами самостійно за допомогою доступних безкоштовних онлайн-програм. Представник відділу якості освіти І.Д. Скляр наголосила, що всі тези перевіряються ліценз. програмами, встановленими в ЗВО, матеріали, що не відповідають вимогам відхиляються. У разі виявлення порушення академічної доброчесності в ДП здобувачі проходять повторне оцінювання. Якщо в ДП виявлено неприпустиму кількість плагіату, дана робота не приймається до захисту згідно з Положеннями: (<http://surl.li/anihh>, <http://surl.li/kiab>, <http://surl.li/khyg>, <http://surl.li/aletj>, <http://surl.li/aokes>). Така робота може бути недопущена до захисту або відправлена на додаткове доопрацювання, що вирішується експертною комісією. Під час відеозустрічей здобувачі підтвердили, що обізнані щодо вимог з дотримання академічної доброчесності при виконанні ДП, проте кількісний показник називали різний. На запит ЕГ надано сканкопії довідок з встановленим % оригінальності. Додатково на запит ЕГ було надано доступ до репозиторію ДП та окремі роботи. До початку відеозустрічей в репозиторії знаходились роботи 2013-2016рр., а з 13.01.22 (як відповідь на запит №1 ЕГ від 5.01.22) знаходяться роботи випускників 2021 р. Ретельний аналіз робіт показав, що ДП мають критично різні рівні за формальними ознаками (зміст, обсяг). Так роботи Каланчука А.–24 стор., Смолового М.–133 стор. (кер. Бородай Д.С.) (ЕК НА); Півторак Д.–25 стор. (кер. Циганенко Л.А.) (<https://cutt.ly/DIRgFgW>). Надана в ЕК НА робота Великодного Д. «Моделювання ефекту взаємодії паль пальового поля висотних будівель за методом граничних елементів» (48 стор., література від «А» до «З») є частиною дисертаційної роботи з такою ж назвою Ніцевича А.В. (ВНТУ, 2013р.)-<https://cutt.ly/FIRkqNu>. Робота Каланчука А.

«Підсилення несучих конструкцій виготовлених на основі важкого бетону» (враховуючи НЕ редагований текст і всі запозичені фотоматеріали) є ідентичною до ДП Череватової О. (ВНТУ, 2018р.)-<https://cutt.ly/ZIRcDIb>. ЕГ було надано запит до НА щодо перевірки ДП, наданих ЗВО, на вміст плагіату. Результати перевірок у діапазоні 17,2-93,3%. Також є модифікації тексту ДП.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Здобувачі ознайомлені з вимогами щодо дотримання академічної доброчесності, знають документи, прийняті в СНАУ, в яких сформульовано основні принципи та етапи процедури (Кодекс академічної етики, Положення про організацію освітнього процесу в СНАУ, тощо), розуміють політику поваги до авторського права, запровадженою ЗВО в різних аспектах діяльності: навчання, публікація збірників, НДР та ін. Для протидії академічного плагіату використовується онлайн-сервіс перевірок на наявність плагіату «Unicheck» та «StrikePlagiarism». У вільному доступі наявний ряд документів, що чітко і зрозуміло регламентує порядок проведення контрольних заходів. Для здобувачів освіти правила проведення контрольних заходів та критерії формування оцінки є чіткими і зрозумілими. Експертна група встановила, що проведення контрольних заходів відбувається відповідно до індивідуального навчального плану здобувачів освіти і реалізується принцип студентоцентричності. Згідно анкетування, здобувачі освіти задоволені рівнем якості освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Здобувачі, викладачі та наукові керівники на протязі декількох зустрічей з ЕГ не виявили єдності в кількісних показниках допустимого відсотка плагіату при перевірці різного виду наукових робіт. Також під час зустрічі із студентським самоврядуванням було зазначено факт самостійних перевірок тез безкоштовними онлайн-програмами з виявлення плагіату при публікації збірок робіт здобувачів. При ознайомленні з атестаційними випускними роботами випускників 2021 р., наданими на запит ЕГ в електронному кабінеті НА, на основі довідок про результати аналізу атестаційних робіт, наданих керівником відділу забезпечення діяльності секретаріату Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти довідок, було встановлено факти грубого порушення академічної доброчесності, задекларованої як одне із Завдань Цільової програми освітньої діяльності Університету (пп. 7, п. 2.5 Статуту СНАУ). Також у відповідь на лист НА ЕГ перевірила та підтвердила факти академічної не доброчесності в публікаціях здобувачів та викладачів (результати аналізу публікацій додаються до даного звіту). Для усунення виявлених недоліків ЕГ рекомендує переглянути процедуру перевірки на наявність плагіату, а також обов'язково дотримуватись всіх її етапів. Також ЕГ рекомендує започаткувати практику публічного захисту ДП на виробничих підприємствах та запровадити зовнішнє рецензування ДП.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Враховуючі слабкі та сильні сторони у контексті Критерію 5 ЕГ дійшла висновку, що ОП має суттєві недоліки за Критерієм 5. Вимоги за критерієм не виконані у повному обсязі, а надані зауваження суттєво впливають на якість ОПП, тому рівень відповідності критерію. ЕГ оцінила на Е.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час проведення акредитаційної експертизи із використанням технічних засобів відеозв'язку, ЕГ уточнила дані таблиці 2 відомостей про самооцінювання та з'ясувала ступінь відповідності НПП дисциплінам, які ними викладаються. Академічна та професійна кваліфікація викладачів здебільшого відповідає заявленим освітнім компонентам. На ОП «Будівництво та цивільна інженерія» викладають 11 викладачів, з них 1 – сумісник. Всі НПП мають публікації, проте в основному в рамках спеціальності, а не освітньої компоненти, яку викладають. Так викладач Новицький О.П. викладає «Енергоефективність будівель», має кваліфікаційний атестат на проведення аудиту енергетичної ефективності будівель, досвід роботи – 4 роки (за сертифікатами), проте жодної публікації

(крім методичних вказівок, заявлених в протоколі №2 від 8.10.2021 р. – відповідь 6 від 10.01.2022 р.) ЕГ відзначає, що у відповідності до п. 36 та п. 38 ЛУ з даних в табл. 2 ЗСО, наданого ЗВО, відповідають всі викладачі. Проте переважну більшість методичних розробок від 2021 р. за наданими назвами віднайти в репозиторії СНАУ на час написання звіту ЕГ не вдалось (ЗВО в електронному кабінеті НА надав інструкції щодо користування). На запит ЕГ було надано протоколи з планами видання літератури. Всі викладачі, заявлені в ЗСО за даною ОП, за освітньою кваліфікацією, дипломами та сертифікатами, посвідченнями, що підтверджують їх досягнення у професійній діяльності відповідають вимогам ЛУ та можуть забезпечувати досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Добір викладачів ОПП для забезпечення освітнього процесу відбувається на конкурсній основі відповідно до пп. 2.5, 2.6, 3.1-3.15, 4.1-6.7 «Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» (<http://surl.li/anosk>). Під час зустрічі НПП підтвердили свою обізнаність з процедурами обрання та вимогами, прописаними зокрема в Колективному договорі. Під час зустрічі з працівниками допоміжних (сервісних) структурних підрозділів зав. відділу кадрів Спаських С.І. повідомила, що оцінку відповідності кандидатури на заміщення вакантної посади виконує зав.кафедрою, декан відповідного факультету. Відділ кадрів в свою чергу додатково контролює відповідність освіти та кваліфікації претендента до вимог посади. Під час зустрічі ЕГ з працівниками допоміжних (сервісних) структурних підрозділів голова Комісії з академічної етики проф. Тарельник В.Б. повідомив про конфлікт з викладачем д.т.н., доц. Гасієм Г.М. та деканкою будівельного факультету Циганенко Л.А., службові записки та заяви яких розглядала Комісія з етики. Причиною конфлікту та підставою для винесення рішення Комісією як дорадчого органа до Вченої ради університету стало порушення доц. Гасієм Г.М. п. 2.4.8 Кодексу академічної етики СНАУ (п.2.4.8. [...Члени університетської спільноти не мають права використовувати назву Університету за обставин, які негативно впливають на його престиж і завдають шкоди громадській та діловій репутації] - <http://surl.li/ksth>). На запитання ЕГ про статус відносно доц. Гасія Г.М. з СНАУ на момент проведення акредитації зав. відділу кадрів Спаських С.І. повідомила, що він звільнений після завершення строку контракту. Новий контракт не укладався, тому що Гасій Г.М. не подавав заяву на продовження контракту. Під час фінальної зустрічі з керівництвом СНАУ ректор Ладика В.І. прокоментував ситуацію ЕГ, зазначив, що бесіди з даною людиною він проводив особисто при прийнятті на роботу, а також у зв'язку з даним конфліктом за рішенням Комісії з етики. Під час зустрічі з працівниками допоміжних (сервісних) структурних підрозділів зав. відділу кадрів Спаських С.І. повідомила ЕГ, що оцінку відповідності кандидатури займаній посаді, а саме кількісні показники (публікаційну активність, рейтинг тощо), передбачені Колективним договором (контрактом) перевіряє і контролює відділ кадрів, а за якісні показники (якість публікацій, відповідність їхньої тематики ОК, з якими працює викладач), що також впливають на оцінку відповідності викладача займаній посаді, контролює кафедра і факультет.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

У відповідності до ЗСО СНАУ залучає стейкхолдерів - роботодавців до організації та реалізації ОП: під час зустрічей з роботодавцями (16.03.2021 р. – <http://surl.li/anoss>) до експертного оцінювання ОП (18.05.2021 р. - <http://surl.li/anosp>). Під час зустрічі ЕГ зі здобувачами було наведено приклад проведення лекції запрошеним лектором (як встановила ЕГ – д.т.н., проф. Уманського державного педагогічного університету і рецензент даної ОП Азізов Т.Н.). Під час зустрічі ЕГ з роботодавцями, останні проінформували ЕГ про форму спілкування з ЗВО, особисті контакти з гарантом та деканом факультету. Серед спільних із ЗВО заходів щодо організації та реалізації освітнього процесу роботодавці пригадали 2 заходи, що відбулися у 2021р.: «весною і перед Новим роком». Дані події зафіксовані на ФБ сторінці БФ. Присутні на зустрічі роботодавці навели приклад двох сумісних заходів з СНАУ – «весною і перед новим роком». Зустрічі з сумісної роботи над ОП зафіксовані на ФБ-сторінці ЗВО.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Участь в онлайн-лекціях підтвердив д.т.н., проф. Азізов Т.Н. ОП забезпечена ліцензованими програмними комплексами «ЛІРА САПР» (<http://surl.li/ansdm>, <http://surl.li/ansas>). Зафіксовано проведення практичних занять для здобувачів на базі ДП ПАТ СУМБУД ГВЛБ (<http://surl.li/anixf>). Здобувачі проходять переддипломну практику на базі ДПТП «Сумбудпроект», ТОВ «Сумбуд», ТОВ «ВКП «НОТЕХС», ПрАТ «Сумський Промпроект», НВП «Буднаука», ТОВ «Будсервіс». Інформація в ЗВО стосовно виїзного практичного заняття стосується іншої ОП. Залучення роботодавців до організації та реалізації ОП здійснюється через Експертні ради роботодавців згідно із Положення про Експертні ради роботодавців (<http://surl.li/jloh>).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток НПП ОП регламентується Положенням про організацію освітнього процесу р.12 (<http://surl.li/anihh>), Положенням про організацію та проведення підвищення кваліфікації та стажування педагогічних працівників СНАУ (<http://surl.li/khza>). НПП ОП можуть скористатися курсами підвищення кваліфікації ЦП та ПК СНАУ (<https://center.snau.edu.ua/> : Семинар – тренінг «ФАНДРАЙЗИНГ. НАПИСАННЯ ПРОЄКТІВ. УСПІШНІ КЕЙСИ» Сумський національний аграрний університет, 6-7 жовтня 2020 р. - <http://surl.li/bfyzf>). Обсяг підвищення кваліфікації (стажування) протягом 5 років – не менше 6 кред. ЄКТС. Проте в ЗСО цей обсяг не підтверджується через відсутність годин. Під час карантину викладачі проходили міжнародні практики онлайн, що продемонстровано в ЗСО.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЕГ на підставі ЗСО було з'ясовано, що в університеті передбачено матеріальне стимулювання творчої праці та педагогічного новаторства викладачів відповідно до пп. 7.2, 7.3, 7.6 Статуту СНАУ (<http://surl.li/anxxj>), пп. 1.4, 1.6 Положення про організацію та проведення підвищення кваліфікації та стажування педагогічних працівників (<http://surl.li/khza>), п. 1.3, розділу 4 Колективного договору (<http://surl.li/aohex>) та Положення про преміювання працівників СНАУ за публікацію наукових праць у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science (<http://surl.li/aohfb>). Під час зустрічей з НПП, гарантом, керівництвом СНАУ, допоміжними структурними підрозділами учасники зустрічей підтвердили ЕГ, що знайомі з Положеннями, дехто (без уточнення) отримував преміювання за публікації (на колектив авторів, розмір премії корелюється з характеристиками публікацій – індекс Грша, імпаکت-фактор тощо). Розмір відшкодування за публікацію зі слів заступник начальника планово-фінансового відділу Карпенко Є.В. встановлено в діапазоні 2-10 тис. грн. за статтю (Зустріч з працівниками допоміжних (сервісних) структурних підрозділів). При проходженні стажування чи підвищенні кваліфікації НПП за Колективним договором зберігається середня заробітна плата. У разі підвищення кваліфікації з відривом від основного місця роботи НПП мають право на гарантії та компенсації, які передбачені законодавством України. В СНАУ розповсюджене і нематеріальне заохочення – подяка ректора, тощо. Для визначення кращих НПП Положенням про організацію освітнього процесу встановлена рейтингова система оцінки діяльності (<http://surl.li/aohxf>). Рейтинг викладачів будівельного факультету, переважна кількість яких викладає на даній ОПП, надано на сайті за 2020-2021 н.р. (<https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/%D0%91%D1%83%D0%B4.pdf>). При зустрічі з ЕГ випускники та здобувачі підтвердили, що знають про рейтинг викладачів, проте при виборі керівника атестаційної роботи всі учасники враховували людський фактор та міжособистісні відносини, а не рейтинг викладача. Під час зустрічі з працівниками допоміжних (сервісних) структурних підрозділів заступник начальника планово-фінансового відділу Карпенко Є.В. відзначила, що на підставі рейтингу викладачів грошовою винагородою відзначається кращий (один) викладач СНАУ.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

В СНАУ передбачена система відшкодування НПП витрат, пов'язаних з публікацією в НМБ (Scopus та Web of Science). Колективним договором передбачено збереження або відшкодування заробітної плати при проходженні курсів з підвищення кваліфікації чи стажування. Є рейтинг викладачів з визнанням і нагородженням кращого викладача року. Також є система нематеріального заохочення НПП. Є процедура реагування на конфліктні ситуації в колективі, працює дорадчий орган – Комісія з академічної етики. Прийняття рішень щодо кадрової політики мають проходити багаторівневу оцінку.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

На думку ЕГ відповідність освітньої та професійної кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, потребує критичної оцінки у відповідності до освітніх компонент, які ними викладаються. Майже відсутні публікації НПП в контексті тематики ОК, які ними забезпечуються. В переважній більшості відповідність встановлюється лише за документами про вищу освіту (у відповідності до п. 38 ЛУ). Досягнення у професійній діяльності (у відповідності до п. 38 ЛУ) забезпечуються в більшості випадків за рахунок методичної літератури, силабусів до різних курсів, інколи не пов'язаних з даною ОП. Враховуючи заявлені в ОПП особливості, спрямовані на вивчення реконструкції будівель і споруд в рамках спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія», ЕГ радить керівництву університету та, в першу чергу відповідальним підрозділам, більшу увагу звертати на тематику публікацій, напрямки підвищення кваліфікації та області стажування викладачів щодо їхньої відповідності конкретним освітнім компонентам, викладання яких вони забезпечують. ЕГ рекомендує ретельніше поставитись до наповнення ОК, а це в свою чергу вимагає відповідної професійно-практичної підготовки НПП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Враховуючі слабкі та сильні сторони у контексті Критерію 6 ЕГ дійшла до висновку, що кадрові питання за ОПП мають певні зауваження, але, враховуючи рекомендації та творчий потенціал НПП, можуть бути швидко усунені в найкоротші терміни. Тому ЕГ оцінює Критерій 6 як такий, що відповідає вимогам рівня В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час онлайн-екскурсії ЕГ оглянула навчальні аудиторії, спорткомплекс, їдальню, кафе, гуртожиток, бібліотеку (<https://library.snau.edu.ua>), комп'ютерний клас з мультимедійним обладнанням, лабораторії «Буд. матеріалознавства» та «Буд. конструкцій» (<http://surl.li/anmaw>). В лабораторіях представлено обладнання: молоток Шмідта, термодетектор BOSH PTD-1, лазерний рівень PLL-380, далекомір лазерний GLM-500, рулетки, індикатори годинникового типу, ультразвуковий прилад неруйнівного типу для вимірювання міцності УК-14ПМ, прилад для визначення товщини захисного шару ИЗС-10, а також гідравлічні преси на 100кН, 200кН і 1000кН, колекцію керамічних виробів, лабораторію електронної мікроскопії. В бібліотеці СНАУ є навчальна література по ОК даної ОП та передплачено 6 періодичних видань на 2022р. за профілем (<http://surl.li/bgbfm>), дистанційний доступ до НМБ, покриття Wi-Fi. Продемонстрована територія студмістечка з 4 5-поверховими гуртожитками, стадіон, будівля студклубу. Територія закрита. Поряд розташовані навчальні корпуси, що робить переміщення здобувачів швидким, зручним. ЕГ показано секцію гуртожитку №3, що включає 7 кімнат на 2 та 3 людини, санвузол, душову з ел. бойлером. Є кухні з електроплитами. В усіх кімнатах є Wi-Fi. Їдальня та медичний пункту СНАУ повноцінно функціонують. З даних паспортів навч. ауд. (див. відповідь 2 на запит 17) ЕГ встановила наявність навчально-лабораторного обладнання до базових ОК. РП (силабуси) для обов'язкових ОК ОПП є на сайті БФ <http://surl.li/anvtt>. В СНАУ робоча програма і силабус - один документ (<https://bit.ly/3w46TDG>). Аналіз РП (силабусів) показав: зміст РП слабкий для магістерського рівня, а підхід до їх розроблення за ОПП системно-формальний. Більшість РП (силабусів) не містять в списку методичної літератури, відсутні посилання на першоджерела, репозиторій, не представлені останні публікації викладачів по ОК, відсутній перелік необхідного лабор. обладнання Критерії оцінювання практ., лабор. занять відсутні, проте в сумативній оцінці по ОК є бали за реферати, контр. роб., інд. завд. тощо. Ознайомлення з методичним забезпеченням ОК ЕГ здійснювала через систему Moodle, куди був наданий тимчасовий доступ з 14 по 17.01.22р. Метод. рекомендації для практики та ДП розміщені на сайті у вільному доступі <http://surl.li/bdrze>, для інших обов'язкових ОК – без вільного доступу (в Moodle), для вибіркових ОК – відсутнє. На думку ЕГ методичні розробки для даної ОП мають низький рівень якості, в більшості випадків - це відредагований текст з підручників з малюнками, нумерація яких хаотична, без вихідних даних та варіантів завдань для виконання практичних або лабораторних робіт; відсутні питання для самоконтролю та підготовки до заліку/іспиту; є посилання на недіючі нормативи, застарілі підручники; рецензування рукописів виконують НПП з даної ОПП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Інтерв'ювання фокус-груп з академічним персоналом (огляд матеріальної бази), зі здобувачами, випускниками, роботодавцями та сторонніми (відкрита зустріч) підтвердило, що у ЗВО забезпечується безоплатний доступ до інфраструктури (спортивні зали, бібліотека, комп'ютерні класи, тощо) та інформаційних ресурсів (інтернет, системи дистанційного навчання Moodle). Під час огляду матеріальної бази декан Будівельного факультету Циганенко Л.А. засвідчила, що здобувачі ОПП мають доступ до нормативної бази «Будстандарт» та нормативно-практичного видання «Довідник інженера з експлуатації будівель і споруд». Доступ до них в комп'ютерному класі ЗВО здобувачам та НПП безкоштовний. Як пересвідчилася ЕГ НМЗ по ОК ОПП, доступно здобувачам у системі Moodle. Наявність і працездатність системи Moodle ЗВО продемонстрував. Також, під час огляду матеріальної бази директор бібліотеки заявила про можливість безкоштовного доступу НПП і здобувачів до внутрішнього університетської бази даних, внутрішньо університетських фахових видань та наукометричних баз Web of Science, Scopus, DirectX. Під час резервної зустрічі здобувач денної та бюджетної форм навчання повідомив про наявність у СНАУ практики щодо надання додаткових платних освітніх послуг студентам, в тому числі денної та бюджетної форм навчання, які працюють за спеціальністю та надали довідку з профільного підприємства (у відповідності до розд. 15, п.2.2 Положення про організацію освітнього процесу - <http://surl.li/anhlt>). Дозвіл надається ректором після узгодження з деканом факультету. Дистанційне навчання за індивідуальним графіком передбачає проведення додаткових консультацій викладача зі студентом, щодо виконання індивідуального навчального плану за дистанційною формою навчання, що передбачена п.11 розділу 2 (Наказ №259/1 від 16.07.2015р. в ЕК НА). Загальна процедура надання цих додаткових платних послуг регламентується п. 15 Положення про організацію освітнього процесу в СНАУ (<http://surl.li/bdvuc>). Випускник ОПП, гарант ОПП Срібняк Н.М. під час резервної зустрічі та проректор Жмайлов В.М. на фінальному брифінгу підтвердили надання ЗВО додаткових освітніх послуг. Жмайлов В.М. зробив наголос на тому, що додаткові платні освітні послуги є винятково добровільними. Ректор Ладика В.І. (відео «Фінальна

зустріч») завірів ЕГ в наявності розроблених в СНАУ положень щодо процедури надання додаткових освітніх послуг для студентів денної форми навчання. На запит №3 ЕГ від 12.01.2022 р. щодо надання цих Положень в ЕК НА ЗВО надано 2 сканкопії наказів (№45-к від 18.02.2013 р., Додаток 2 до наказу №45-к, наказ №259/1 від 16.07.2015 р.). ЕГ звертає увагу, що перелік освітніх платних послуг в наданих наказах відмінний від переліку в п. 3.3 розділу 15 Положення про організацію освітнього процесу, введеного в дію наказом ректора СНАУ №169-К від 27.04.2021 (<http://surl.li/anhlt>) і потребує кваліфікованої юридичної оцінки.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Огляд навч. ауд., коридорів навч. корпусів, гуртожитків, їдальні свідчить про належні умови надання освітніх послуг. Так, в коридорах передбачені вказівники на випадок евакуації, їдальня на вході обладнана антисептиком для рук, навч. ауд., студентська їдальня та приміщення гуртожитку знаходяться в гарному технічному та санітарному стані. Здобувачі та випускники підтвердили, що в гуртожитках, навчальних аудиторіях і лабораторіях тепло та комфортно, в гуртожитках - належні умови, є гаряча вода, періодично проводиться ремонт кухонних електричних плит, іншого обладнання. Згідно слів гаранта ОП, з метою забезпечення порядку на прилеглий до ЗВО території, передбачена охорона та контрольований вхід через прохідні пункти. Для запобігання психічного перенавантаження, проявів булінгу, вирішення конфліктних ситуацій в ЗВО наявна психологічна служба (<http://surl.li/ksuj>). Опитування здобувачів щодо кількості та якості зустрічей з психологами (зустрічі зі здобувачами) та безпосереднє спілкування ЕГ (зустріч з доп. службами) свідчать про малу затребуваність цього відділу. В ЗВО функціонують творчі гуртки (<http://surl.li/anxsz>), спортивні секції (<https://snau.edu.ua/sportivni-sekcii/>), є команда КВК. До карантинних обмежень відбувалися різноманітні конкурси, квести, виступи. За свідченням здобувачів, представників студентського самоврядування заняття в гуртках безкоштовні, у деяких випадках (танці - зі слів здобувачів) існувала плата за оренду залу – по 50грн/міс. Мотивація досягнень студентів у навчанні, участь у науковому житті університету здійснюється шляхом нагородження студентів грамотами (Соларьов О.) Про будь-які інші види мотивації до навчання та відзнак здобутків від адміністрації ЗВО представникам студентського самоврядування - невідомо. Проте ЕГ зауважує про факти порушення вимог охорони праці. Так проведення НПП Циганенко Г.М. практичного заняття на діючому будівництві, підприємстві супроводжувалося частковим використанням захисних будівельних касок (з здобувача з 6) та повною відсутністю індивідуальних захисних масок, як самого НПП, так і здобувачів (<http://surl.li/bgbve>). Матеріали офіційної сторінки БФ (<http://surl.li/bgbth>) та (<http://surl.li/bgbux>) свідчать про існування в ЗВО практики масових зібрань здобувачів та захистів випускових робіт за умови відсутності на здобувачах та членах екзаменаційних комісій захисних індивідуальних масок, що є порушенням вимог МОЗ України. Також більшість МР по даній ОП, зокрема для переддипломної практики (<http://surl.li/bdrze>), не містять конкретних вимог, рекомендацій та заходів щодо попередження, запобігання, не допущення травмування здобувачів ОПП під час лабораторних, практичних робіт, переддипломної практики.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЕГ під час зустрічей з учасниками освітнього процесу з'ясувала, що освітня, організаційна та соціальна підтримка для здобувачів ВО організована шляхом тісної комунікації кураторів, представників деканату, студентського самоврядування, виховного відділу. Студентське самоврядування отримує інформацію щодо потреб та проблем здобувачів шляхом взаємодії зі старостами академічних груп. Результати аналізу доводяться до представників адміністрації СНАУ. В ЗВО відсутня практика планових зустрічей ректора з студентською спільнотою, студентським самоврядуванням. Соціальною підтримкою займається виховний відділ (<http://surl.li/alepc>), профспілка студентів та аспірантів (<http://surl.li/kiaf>). Призначаються соціальні стипендії, забезпечуються потреби здобувачів у гуртожитках (<http://surl.li/anxwn>), доступі до on-line ресурсів Moodle (<https://cdn.snau.edu.ua/moodle/>), бібліотеки (<http://surl.li/anvprv>, <http://surl.li/anvqd>, <http://surl.li/ulxv>, <http://surl.li/anvqh>, <http://surl.li/ancnq>). Опитування здобувачів в СНАУ проводяться за допомогою загальноуніверситетських онлайн-анкетувань (<http://surl.li/apili>: Анкета для опитування випускників ОПП Магістр (набір 2020); Анкета для опитування викладачів щодо якості освітнього процесу за ОПП192 «Будівництво та цивільна інженерія»; Анкета студента за результатами проходження практики за ОПП 192 «Будівництво та цивільна інженерія» ОКР Магістр. Також на сайті БФ розміщено онлайн-анкетування «Рівень професійної кваліфікації викладачів очима студентів» (<http://surl.li/bdwwb>), де передбачено можливість надання оцінки професійним якостям викладача. Зайти в меню анкети, окрім студента, може будь-яка особа. Відсутність автентифікації при анкетуванні свідчить про необ'єктивність отриманих ЗВО даних. Інформаційна підтримка реалізується через повне оприлюднення інформації на сайтах університету (<http://surl.li/anxvg>) та БФ (<http://surl.li/anxvj>), через постійну взаємодію адміністрації (деканату) зі здобувачами через студентське самоврядування та профспілкову організацію (<http://surl.li/kiaf>). Інформаційна підтримка здійснюється через соцмережі, зокрема сторінку БФ у мережах Facebook (<https://www.facebook.com/BUD.SNAU>) та Instagram (<https://www.instagram.com/bud.fakultet/>). Консультаційна підтримка надається гарантом ОПП, завідувачами кафедр, НПП, кураторами. Здобувачі отримують консультації з питань професійної діяльності у НПП під час навчання, консультацій, практики. Також можливе отримання консультацій у роботодавців під час практики, юриста, психолога, представників фінансового відділу, медпрацівника. Відділ з працевлаштування у ЗВО відсутній. В СНАУ є «Скринька довіри» для виявлення конфліктних або інших проблемних ситуацій, функціонує Комісія з академічної етики. Психологічну підтримку здобувачам надає Психологічна служба університету (<http://surl.li/ksuj>), що має в складі 2 співробітника.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Реалізація права на освіту особами з особливими освітніми потребами реалізується у відповідності до Концепції освітньої діяльності СНАУ (<http://surl.li/khzzr>) та Положення про організацію інтегрованого навчання осіб з особливими освітніми потребами у СНАУ (<http://surl.li/khzy>). На даній ОПП здобувачі з особливими освітніми потребами не навчаються, однак в СНАУ систематично реалізуються заходи щодо забезпечення права на освіту таким особам. Є ознаки інтегрування інклюзивної освіти, зокрема навчальні корпуси обладнані міжповерховими пандусами (відео МТБ), вхідні пройоми до навчальних аудиторій мають достатню ширину та характеризуються відсутністю порогів, передбачено порядок супроводу осіб, що потребують допомоги. Під час демонстрації матеріальної бази (відео презент. мат. бази) ЕГ також було продемонстровано пандуси на вході в навчальний корпус де розташовується будівельний факультет та пандуси для входу в гуртожиток. Вступ до університету таких осіб регламентовано у Правилах прийому до СНАУ, які розміщені на веб-сайті університету (<http://surl.li/anbnn>).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В СНАУ політика та процедури стосовно врегулювання конфліктних ситуацій на нормативному рівні врегульовано Статутом (<http://surl.li/anxxj>), Кодексом академічної етики (<http://surl.li/ksth>), Положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/anihh>), Концепцією освітньої діяльності (<http://surl.li/khzzr>), Наказом про запобігання та протидію корупційним проявам і зловживанням в період проведення контрольних заходів у СНАУ (<http://surl.li/khyk>). Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій реалізується адміністрацією СНАУ із залученням психологічної служби (<http://surl.li/ksuj>). Для вирішення спірних та конфліктних питань в академічному середовищі передбачено дорадчий орган - комісія з академічної етики (<http://surl.li/kstj>). Забезпеченню доступності політики та процедур врегулювання різного роду ситуацій для учасників освітнього процесу сприяє функціонування в СНАУ юридичної клініки «Довіра» (<http://surl.li/aqcsd>). Процедуру врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних з корупцією, регулюють Антикорупційна програма (<http://surl.li/apbhg>). Процедури врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями та дискримінацією, здійснюються на основі Положення про попередження та протидію сексуальним домаганням та дискримінації у Сумському НАУ (<http://surl.li/apbhv>). Послідовність дій, права та обов'язки учасників освітнього процесу у випадках виникнення конфліктних ситуацій достатньо чітко сформульовані та є доступними. В ЗВО функціонує гаряча лінія, а також здійснюється перевірка й облік звернень учасників освітнього процесу через «Скриньку довіри», проводиться аналіз їх змісту та інформування ректора університету про випадки, що потребують невідкладного вирішення. У відповідності до ВС випадків виникнення конфліктних ситуацій з приводу сексуальних домагань, дискримінації та корупції в межах ОПП не було. Під час зустрічі з доп. службами ЕГ від голови Комісії з академічної етики д.т.н. Тарельника В.Б. дізналася про існування конфліктної ситуації в академічному середовищі в межах даної ОПП. За свідченням Тарельника В.Б. комісія розглядала службові записки від завідувача кафедри Будівельного виробництва д.т.н., доцента Гасія Г.М. та заяву від деканки Будівельного факультету Циганенко Л.А. щодо публікації Гасія Г.М. в Facebook. Комісія з академічної етики розглянула дані заяви, сформувала свої рекомендації щодо вирішення даної конфліктної ситуації та передала їх для вирішення до Вченої ради СНАУ.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

СНАУ має власну добре розвинену інфраструктуру (навчальні аудиторії, лабораторії, комплекс громадського харчування, спортивний комплекс, бібліотеку, комп'ютерний клас, гуртожитки, медпункт) для задоволення освітніх та інших потреб здобувачів ВО. Перелічена інфраструктура підтримується в належному стані та повноцінно функціонує незважаючи на карантинні обмеження. Відбувається розвиток матеріально-технічного забезпечення, закуповується нове лабораторне і навчальне обладнання, є плани закупівель на майбутнє.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Зміст (РП, силабусів, МР) слабкий для маг. рівня, а підхід до їх розробки системно-формальний. МР мають низький рівень і представляють собою погано відредагований текст з рисунками з підручників, нумерація яких хаотична. В МР відсутні: вихідні дані, варіанти завдань, описи установок, стендів, розрах. схем, вимоги до змісту звіту, заходи з охорони праці. МР до СРС представляють собою конспект лекцій низького рівня. Такі елементи МР, як: "Перелік питань для самоконтролю", "мета", "зміст звіту", "висновки", "культура посилання на першоджерела", "цитування", в МР відсутні. За формальними ознаками більшість РП(силабусів) не містять в списку літератури МР, не

представлені останні публікації НПП по даній ОК, перелік необхідних комп'ютерних програм, лабор. обладнання, відсутні чіткі критерії оцінювання практ./лабор. занять. Замість цього, в сумативній оцінці по ОК передбачено бали за реферати, контрольні роб., індивідуальні завд., що не передбачені НП. По ВК01-ВК15 для 2021/2022нр. РП(силабуси) та МР відсутні. Освітній процес мав часткові та поодинокі порушення правил техніки безпеки та вимог МОЗ України щодо не розповсюдження Covid-19 у ЗВО. В ЗВО присутня практика надання платних додаткових освітніх послуг, юридичні та правові аспекти якої потребують фахової оцінки і не є компетенцією ЕГ. Рекомендації ЕГ: - більш ретельно і відповідально відноситися до розробки РП, силабусів, МР, дотримуючись вимог вн. док. щодо складу, змісту та інших вимог до навчально-методичного забезпечення (знайти даний док. стосовно МР ЕГ не вдалося); - розробити навчально-методичне забезпечення для ВК; - переглянути відповідність кількості годин лаб./практ. робіт в МР – кількості год., що відведені на лаб./практ. роботи в НП, РП(силабусі). ЕГ вважає не доцільним розробку МР з розрахунку тривалості однієї практ./лаб. роботи рівною 12 год. (навіть з врахуванням прийнятої в СНАУ тривалості 1 пари – 1 години 15хв.); - переглянути зміст практ./лаб. робіт по ОК з метою підвищення рівня практичних навичок в межах ОК; - розглянути питання щодо зовнішнього рецензування НМЗ; - кардинально переглянути відношення щодо організації освітнього процесу в контексті збереження життя та здоров'я здобувачів під час отримання ними практичних та теоретичних навичок шляхом суворого дотримання правил з охорони праці та використання засобів індивідуального захисту.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

В цілому освітнє середовище за даною ОП задовольняє потребам здобувачів. Всі підкритерії мають відповідні підтвердження. Рекомендується продовжувати модернізацію й доокомплектування навчально-методичної бази ОПП. Підкритерії мають окремі недоліки, проте не суттєві. Слабкі сторони ОП «Будівництво та цивільна інженерія» не впливають на якість підготовки фахівців.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм в СНАУ регламентується Положенням про освітні програми у СНАУ (<https://bit.ly/3gjO8pC>); Положенням про проектні групи та групи забезпечення з розроблення і супроводження освітніх програм у СНАУ (<https://bit.ly/3goBUwd>). Порядок реалізації освітньої програми визначається Положенням про організацію освітнього процесу Університету (<http://surl.li/beafy>). Згідно ВС перегляд ОПП відбувається щорічно. На сайті ЗВО представлені ОПП за 2020р. (<http://surl.li/beamj>) та ОПП за 2019р. (<http://surl.li/beamv>), які є одним документом (протокол робочої групи щодо перегляду ОПП 2019р. від 13.03.2019р., ЕК НА відповідь на п.3. запиту №01). У відповідності до Положення про освітні програми у СНАУ (<https://bit.ly/3gjO8pC>), перегляд ОПП здійснюється у формах оновлення або модернізації. Оновлення ОПП відбувається в частині усіх ОК, окрім цілей і ПРН. Модернізація ОПП - зміна в її змісті та умовах реалізації. Модернізована ОПП (<http://surl.li/aqcap>) затверджена Вченою радою СНАУ в травні 2021 р. (протокол №12 від 31.05.2021 р.). Причиною модернізації даної ОПП була зустріч учасників освітнього процесу БФ з представниками Асоціації будівельних підприємств «Сумибудкомплекс» (<https://bit.ly/3k63VLr>), де були озвучені галузеві та регіональні проблеми галузі, вимоги і побажання до ОП. Також причиною модернізації даної ОПП стало рішення ЗВО щодо переходу на ОК, кратні 5,0 кредитам ЄКТС у відповідності до Наказу ректора №12К від 18.01.2021р. (<http://surl.li/anigm>). При розробці ОПП керувалися рівнями НРК (<http://surl.li/andks>) та проектом стандарту вищої освіти за спеціальністю 192 для магістерського рівня ВО (<https://bit.ly/3CNdoP9>). Після обговорення ОПП із залученням всіх груп стейкхолдерів (<https://bit.ly/3of1IPp>, <https://bit.ly/3wgl7Tw>, <https://bit.ly/3nWJVfv>, <http://surl.li/amadd>) проектною групою було оновлено зміст ОПП. Зміст внесених змін до ОП відображено за посиланням (<http://surl.li/arpjv>). Зміни в ОПП полягали у перегляді ЗК, СК та ПРН з увагою на ПРН12 та СК9, які визначають особливість цієї ОПП. Також зміни стосувалися форми подання та переліку вибіркового освітніх компонентів, які спрямовані на підсилення отримання здобувачами фахових компетентностей та ПРН (перелік ВК наведено на сайті <https://bit.ly/3nZ7DYp>). За пропозицією роботодавців в ОПП було запроваджено нові ОК: ОК3, ОК6, ОК9, ОК10; для забезпечення soft skills та досягнення ПРН5, ПРН9 введено ОК1. За іншими ОК була змінена їх назва. Зустрічі з фокус-групами підтвердили, що менеджмент БФ та гарант ОПП усвідомлюють необхідність моніторингу, періодичного перегляду ОПП та необхідність їх втілення задля покращення якості освіти.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як

партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Пропозиції та побажання здобувачів ВО беруться до уваги під час перегляду ОПП. З відомостей про самооцінювання СНАУ слідує, що здобувачі ВО ЗВО долучені до періодичного перегляду ОПП та інших процедур із забезпечення якості ВО. Також, це підтверджується документально (протокол №1 від 16.03.2021 р. (<http://surl.li/apvnr>), протокол № 2 від 02.04.2021 р. (<http://surl.li/apvnx>), протокол №3 від 18.05.2021 р. (<http://surl.li/apvqg>)). Під час зустрічі з випускниками даної ОПП (зустріч 6) Півторак Дмитро та Ярослав Фесенко підтвердили свою участь в перегляді ОПП шляхом «участі у анкетуванні, участі у zoom-конференції зі стейкхолдерами». Студентська спільнота загалом, залучена до процесу перегляду ОПП шляхом урахування результатів онлайн-анкетування, опитування здобувачів щодо задоволеності формами і методами викладання ОК по кожному семестру (<https://bit.ly/3k6t6NX>, <https://bit.ly/3o0DsQu>), та підсумкового анкетування за ОПП (<https://bit.ly/3wfaSih>). ЕГ вважає, що відповіді на питання анкет містять інформацію, що може бути корисною для удосконалення ОПП. Однак ЕГ зауважує, що автентифікація особи, що може прийняти участь в анкетуванні не передбачена. Тому результати анкетування не можуть бути об'єктивними. Також ЕГ наголошує на відсутності інформації стосовно участі здобувачів у перегляді ОПП за 2018р., 2019р., 2020р.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час інтерв'ю з фокус-групою роботодавців (Зустріч 4) ЕГ була відмічена їх суттєва зацікавленість в існуванні ОПП «Будівництво та цивільна інженерія» та спільна позиція щодо бажання удосконалювати дану ОПП. Роботодавці підтвердили свою причетність до створення ОПП та свою систематичну участь (протокол №1 від 16.03.2021 р. (<http://surl.li/apvnr>), протокол № 2 від 02.04.2021 р. (<http://surl.li/apvnx>), протокол №3 від 18.05.2021 р. (<http://surl.li/apvqg>, <http://surl.li/ambaq>, <http://surl.li/amaco>, <http://surl.li/amadd>)) щодо перегляду та модернізації ОПП. Директор ПАТ «Сумбудпроект» Лащ Б.М. та директор НВП «Будівельна наука» Шпота В.В. відмітили значну, порівняно з попередніми роками комунікаційну активність представників адміністрації БФ, гаранта ОПП з стейкхолдерами в 2021р. За словами стейкхолдерів (зустріч 4) «ініціатива щодо обговорення ОПП надходила від гаранта ОПП Срібняк Н.М.» Роботодавці зазначили, що мають серед працівників своїх підприємств - випускників даної ОПП в кількості від 3 до 15 чоловік. Всі роботодавці задоволені ПРН випускників ОПП. Актуальними для працедавців залишаються фундаментальні знання з будівництва. Директор ПАТ «Сумбудпроект» Лащ Б.М. висловив своє бачення щодо покращення якості випускника шляхом розвитку дуальної форми навчання та висловив готовність забезпечити для цього умови. Також, серед пропозицій від роботодавців було приділення уваги в ОПП питанням реконструкції інженерних мереж.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

На даний час в СНАУ основною є практика збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників за допомогою кураторів, керівників кваліфікаційних магістерських робіт, гаранта ОПП та завідувачів випускових кафедр. Це легко зробити, бо випускники починають свою професійну кар'єру ще будучи здобувачами, відповідно залишаються на підприємстві після проходження практики, поступово перетворюючись на роботодавців. Яскравими прикладами є здобувач Совгуть В.П., майже усі роботодавці, що в минулому були випускниками БФ СНАУ, та інші випускники (відкрита зустріч). Гарантом надано список Випускників ОПП «Магістр» спеціальності «БЦІ» різних років (кабінет експерта, відповідь на питання 10).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

З метою своєчасного виявлення недоліків та покращення якості ОПП в ЗВО передбачено проведення анкетування щодо якості ОПП (<https://bit.ly/3wmi61>) та моніторинг успішності здобувачів щодо отримання СК, ФК, ПРН за ОПП (<https://bit.ly/3izMmU5>). Проведення анкетувань щодо задоволеності здобувачами ВО всіма ОК ОПП та моніторингів успішності по всім ОК, забезпечує можливість адекватного реагування на проблемні питання. Також, на університетському рівні створено «Відділ якості освіти, ліцензування та акредитації» (<https://bit.ly/2Rka3OC>), розроблено та затверджено Положення про експертні ради роботодавців (<https://bit.ly/2Lfljij>), Положення про опитування стейкхолдерів освітньої діяльності у СНАУ (<https://bit.ly/2Tmk9We>). Процес підготовки здобувача ВО апробовувався вивченням нових ОК, потребами ринку праці, що змінюється, появою нових можливостей щодо застосування нового програмного забезпечення у будівництві, професійним ростом НПП та рівнем викладання, покращенням рівня підготовки самих здобувачів, тощо. Внутрішня система забезпечення якості освіти, як комплексна система, мала адекватно реагувати. Згідно відомостей самооцінювання в ЗВО функціонує трирівнева внутрішня система забезпечення якості освіти: 1-й – програмний (рівень ОПП). Функції та відповідальність на цьому рівні покладено на проектну групу та гаранта ОПП (<https://bit.ly/3gjO8pC>); 2-й – рівень факультет. Заступник декана з питань забезпечення якості – координаційна функція між загально університетським та рівнем ОПП (<https://bit.ly/3gjO8pC>); 3-й – загально університетський рівень (<https://bit.ly/34WLBwo>). Функціонують: (<https://bit.ly/3gukwG6>) структура системи якості освіти; Відділ якості освіти, ліцензування та акредитації

(<https://bit.ly/3xfVyAP>); органи студентського самоврядування (<https://bit.ly/3vixAUp>, <https://bit.ly/3v8yUtf>); навчальний відділ (<https://bit.ly/3xkPA1w>); виховний відділ (<https://bit.ly/3grWuyvb>); відділ міжнародних зв'язків (<https://bit.ly/3xc9oEt>), науково-дослідна частина (<https://bit.ly/2VqEsTr>); центр підвищення кваліфікації та перепідготовки (<https://bit.ly/3fkjQDI>); офіс промоції (<https://bit.ly/3jcL7ZS>); Положення про систему забезпечення якості вищої освіти (<https://bit.ly/3ixcA9L>). Реалізація процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти по ОПП полягала в: - перегляді складу проектної групи ОПП (<http://surl.li/aozcc>) та кандидатури гаранта ОПП (<http://surl.li/aqcts>, <http://surl.li/aozon>), - виконанні самоаналізу ОПП 2020-2021 н.р. відповідно до проекту Стандарту ВО спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» другого рівня вищої освіти (<http://surl.li/andkh>), - внесенні відповідних змін до ОПП 2021-2022 н.р (<http://surl.li/aqcap>).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

В університеті наявна система роботи щодо опрацювання результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. Інформація стосовно акредитацій освітніх програм оприлюднюється на сайті університету у відкритому доступі: (<http://surl.li/bedaf>, <http://surl.li/anxvg>). ОПП (ID 8003) «Будівництво та цивільна інженерія» другого рівня вищої освіти (магістр) Сумського національного аграрного університету акредитується вперше.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті СНАУ сформована культура якості вищої освіти. В ЗВО діє 2 взаємно контролюючих та дієвих Положення (див. пк. 8.1) щодо ефективного функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Внутрішня система забезпечення якості освіти трирівнева: - програмний рівень; - факультет; - загально університетський рівень. Внутрішня система забезпечення якості освіти є працездатною, що підтверджується необхідністю оновлення та модернізації ОПП. Спількування з усіма фокус-групами засвідчили розуміння необхідності покращення якості освіти та інтегрування її в Європейській освітній простір. Варто відмітити задоволеність здобувачів якістю надання освітніх послуг (<https://bit.ly/3wfaSih>), і одночасну їхню активність щодо нових потреб, розуміння необхідності функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату (зустрічі зі здобувачами, випускниками), бажання отримати конкурентоспроможні кваліфікації та реалізуватися як фахівець. Також, зрозумілою є позиція роботодавців, що готові активно співпрацювати із ЗВО та удосконалювати ОПП (зустріч зі стейкхолдерами) з метою отримання майбутнього висококваліфікованого випускника, що має потрібні їм компетентності. Це сприяє постійному розвитку ОПП та освітньої діяльності за цією ОПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ОПП має активну підтримку з боку роботодавців, які представляють собою крупні промислові підприємства обласного значення з потужною матеріальною базою та значним потенціалом щодо працевлаштування випускника. Роботодавці проявляють зацікавленість в покращенні якості освіти, мають потребу в майбутніх випускниках СНАУ, вважають дуальну освіту перспективною, та готові до діалогу і тісної співпраці. Здобувачі отримують мотивацію до навчання та реальну перспективу працевлаштування за фахом в крупній компанії. Слід відзначити при цьому фаховий підхід ЗВО до перегляду і удосконалення ОПП, реальне залучення до цього процесу здобувачів, роботодавців та випускників. Перевагою також є наявність в ЗВО багаторівневої структури внутрішнього моніторингу якості вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкою стороною ОПП в контексті критерія 8 є недосконала система дистанційного анкетування учасників освітнього процесу, що не передбачає автентифікації особи. Процедура отримання графічних залежностей по результатам анкетування не прозора, та не об'єктивна. За таких умов, система внутрішнього забезпечення якості освіти може бути керованою та функціонувати не достатньо коректно. Тому ЕГ рекомендує з метою отримання об'єктивних результатів анкетування здобувачів, роботодавців та випускників удосконалити систему анкетування (як варіанти: передбачити при онлайн-анкетуванні процедуру автентифікації особи з можливістю одноразового анкетування; враховувати відгуки в соцмережах тощо). Практика моніторингу кар'єрного шляху випускника посередництвом кураторів та керівників випускових робіт є застарілою та не достатньо ефективною. Тому ЕГ рекомендує розглянути можливість щодо створення відділу з працевлаштування, моніторингу та зв'язків з громадськістю.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЕГ встановила, що система внутрішнього забезпечення якості освіти СНАУ працездатна та забезпечена багаторівневою структурою внутрішнього моніторингу. За усіма підкритеріями спостерігається загальна відповідність ОПП. В межах підкритеріїв 8.2 і 8.5 потребує незначного доопрацювання система дистанційного онлайн-анкетування, що може бути здійснено в короткий термін. Тому, підводячи підсумки по підкритеріям даного критерія, ЕГ вважає, що ОПП відповідає критерію 8 з оцінкою "В".

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Правила і процедури щодо прав та обов'язків всіх учасників освітнього процесу прописані в стандартах та положеннях щодо забезпечення освітнього процесу ЗВО є чіткими та зрозумілими, знаходяться у вільному доступі на сайті ЗВО <https://snau.edu.ua/normativni-dokumenti/>. На сайті також висвітлено ОП, навчальний план за 2020 та 2021 роки <http://surl.li/anxvj>. Під час відео-зустрічей із здобувачами та науково-педагогічними працівниками експертною групою було встановлено, що учасники освітнього процесу обізнані із правилами і процедурами, що регулюють їх права та обов'язки.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

ЕГ зазначає, що на сайті ЗВО на момент акредитації викладений проект ОП для спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» другого магістерського рівня на 2021-2022 н.р. (<http://surl.li/apili>). Проте, як зазначалось в підкритерії 4.2 файл ОПП-2021 «Будівництво та цивільна інженерія» (<http://surl.li/aqcap>) завантажено на сайт 2.09.2021 р., а ОПП затверджена Вченою радою 31.05.2021 р. і підписана ректором СНАУ 18.06.2021 р. Навчальний план 2021 р., оприлюднений на сайті – <http://surl.li/beekr>, схвалений вченою радою факультету 13.09.2021 р., затверджений Вченою радою університету 27.09.2021 р. (див. ЗСО в ЕК НА). За НП графік навчання починається орієнтовно з 1 вересня 2021 р. Для удосконалення ОПП ЗВО отримує зауваження та пропозиції від здобувачів, випускників, НПП та стейкхолдерів у вигляді усного та письмового та онлайн-опитування, підтвердження цього ЕГ встановила під час відео-зустрічей з відповідними представниками. Електронні анкети опитування для здобувачів та стейкхолдерів оприлюднені на сайті <http://surl.li/aokcr>.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформацію стосовно ОП викладено на сайті ЗВО за посиланням <http://surl.li/anxvj>. Обсяг інформації, яка наведена за посиланням, є достатнім для забезпечення потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за даною ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЗВО підтримує позиції прозорості та публічності. Інформація щодо ОП, її складових, а саме: освітніх компонент, програмних результатів оприлюднена на сайті. Проект освітньої програми, протоколи засідань стейкхолдерів, протоколи засідання експертних комісій тощо оприлюднені на офіційному сайті. На сайті оприлюднено анкети для здобувачів, викладачів щодо якості освіти в ЗВО з передбаченою можливістю надати.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Враховуючи, що за даною ОПП навчаються іноземні студенти (на час проведення акредитації, зі слів гаранта та директорки центру по роботі з іноземними студентами Атаманець Н.І., залишився лише один, який відбув на батьківщину) інформація про ОПП не дублюється англійською мовою. ЕГ рекомендує інформацію на сайті ЗВО, зокрема про ОПП, продублювати англійською мовою, що необхідно і у цілях ширшого інформування закордонних сторін. ЕГ рекомендує з метою популяризації закладу доповнити інформацію на сайті у розділі матеріально-технічна база фото- та відеозвітами стосовно матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу. Також бажано б було розмістити на сайті ЗВО «карту сайту» для полегшення роботи із сайтам та швидкого пошуку необхідної інформації. ЕГ наполегливо рекомендує дотримуватись процедур розробки, моніторингу, вдосконалення та оприлюднення освітніх програм в СНАУ, прийнятих в ЗВО, особливо часових рамок, з метою вчасного та достовірного інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства. ЕГ рекомендує регулярно оновлювати документи, які регулюють діяльність структурних підрозділів СНАУ.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Прозорість та публічність забезпечується за рахунок оприлюднення усієї необхідної інформації на офіційному веб-сайті. Недоліки за Критерієм 9 є несуттєвими і цілком можуть бути виправлені в процесі подальшої роботи. Функціонування сайту, що забезпечує реалізацію принципів прозорості та публічності. Рекомендовано дотримуватись напрямку покращення і удосконалення. ЕГ дійшла до висновку, що прозорість та публічність за ОП «Будівництво та цивільна інженерія» здійснюється на достатньому рівні та загалом відповідає вимогам Критерію 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Процедура проведення акредитації у експертної групи зауважень не викликала. Слід відмітити гарну організацію всіх учасників освітнього процесу під час онлайн-експертизи, адже всі заплановані онлайн-зустрічі було проведено, склад фокус-груп відповідав заздалегідь узгодженому плану, на всі запити експертної групи щодо надання матеріалів та документів для складання звіту було надано, крім доступу до внутрішньої системи зберігання навчально-методичних матеріалів до вибіркового компонент минулих і поточного років. Фактів впливу, погроз щодо членів експертної групи, учасників зустрічей не було. ЕГ при ознайомленні з атестаційними випускними роботами випускників 2021 р., наданими на запит ЕГ в електронному кабінеті НА СНАУ, звернулась до НА через представника НА Б.В.Моркляника, який приймав участь в відео зустрічах, за технічною допомогою в оцінці представлених атестаційних робіт. Результати перевірки (довідки) надані керівником відділу забезпечення діяльності секретаріату Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, розміщені в електронному кабінеті як Додаткові матеріали до даного Звіту. ЕГ провела аналіз даних, наведених в листі від НА стосовно публікацій викладачів та здобувачів даної ОПП. Результати аналізу розміщено в електронному кабінеті як Додаткові матеріали до даного Звіту.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	E
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Звіт Бакулін.pdf</i>	Y6R/Jwtok3+NfvNbLsr+p4A1WB5+H5rIKfTLYcaPy8I=
Додаток	<i>Звіт Великодній.pdf</i>	pi42mbzhrC25hnWApKR8ZUhO4B9mZGeWVF2dYjseChA=
Додаток	<i>Звіт Каланчук.pdf</i>	YX54gM7da8N1HTvdNPOqctJrmqBTzdLoJtUDXM6RLus=
Додаток	<i>Звіт Лебідь.pdf</i>	j7ZJbxDd3jdQLTLegVxEo9YqhCJ3sJthHemLtqzoSz4=
Додаток	<i>Звіт Канівець.pdf</i>	+mPDXjWws4K/OwzjgKc8uv364K/EURtKoogRRLq2cdg=
Додаток	<i>Звіт Кириченко.pdf</i>	WNoSJI/CgDcSCowcGACgjemrPaYqT52mi6L5nb0LW40=
Додаток	<i>Звіт Коваленко.pdf</i>	h9NuSoZvnSzGNHScEIYQiW/WQ/6g5hDAbxtYZgiams=
Додаток	<i>Звіт Лютій.pdf</i>	vXR8JF5XbSyaPNIJWjDFcXBDZciDidN435mMx1kNBaY=
Додаток	<i>Звіт Новак.pdf</i>	ZoJINcrqsIu4mbrXMnyp1nYaulyGFBpsTOnXxktikOQ=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Шпакова Ганна Валентинівна

Члени експертної групи

Карпушин Сергій Олександрович

Захарова Еліна Володимирівна